

FÜGGETLEN MAGYARORSZÁG!

WILSON SZABADSÁGOT KÖVETEL A MONARCHIA NÉPEINEK.

AZ ELNÖK VÁLASZA A MONARCHIÁNAK

Wilson elnök elvetette Ausztria-Magyarország vezetőségének azt az ajánlatát, amely a fegyverszünetre vonatkozott és a békekötést az elnök által megjelölt alapon kívánta létrehozni. Most az elnök tudomására hozza a monarchianak, hogy az otlokó népek számára most már nem elégséges az önkormányzati jog, hanem teljes szabadságot kell kapniok. A válasz így hangzik:

Uram:—

van szerencsém elismerni annak a jegyzéknek átvételét, amelyet az osztrák magyar kormány küldött az elnök számára. Az elnök utasítására felkérem, legyen szíves kormányja útján a császári és királyi kormánynak átadni a következő feleletet:

Az elnök kötelességének tartja kijelenteni az osztrák magyar kormány előtt, hogy mostani ajánlatát nem fogadhatja el, mert a január 8-án elmondott beszéde óta bizonyos olyan igen nagy fontosságú események történtek, amelyek szükségképpen megváltoztatták az Egyesült Államok kormányának magatartását és felelősségét azon 14 pont között, a melyeket az elnök akkor jelentett ki, a következő is ott volt:

10. Ausztria-Magyarország népeinek számára, a kiknek helyét az európai nemzetek között meg akarjuk állapítani és biztosítani, az önkormányzati fejlődés legteljesebb szabadságát biztosítani kell.

Ezen kijelentés leírása és az Egyesült Államok kongresszusa előtti elhangzása óta az Egyesült Államok elismerte, hogy ellenségeskedés és hadi állapot áll fenn a csehszlovákok és Németország valamint Ausztria-Magyarország között és hogy a csehszlovák nemzeti tanács tényleges hadviselő kormány, a mely föl van ruházva a csehszlovákok katonai és politikai ügyeinek irányítási jogával. Hasonlóképpen a legteljesebb mértékben elismerte a jugoszlávok szabadság után törekvő nemzeti vágyódásának teljes igazságát.

Az elnök ennél fogva nincs többé abban a helyzetben, hogy ezen népeknek csupán önkormányzati jogát elfogadja a béke alapjául, hanem kötelessége sürgetni azt, hogy ne őt, hanem ezeket a nemzetiségeket kérdezze meg az osztrák-magyar kormány, hogy mi elégítse ki nemzeti törekvéseiket és a nemzetek családjában őket megillető jogaikat.

Fogadja uram, nagyrabecsülésem megújított kifejezését.

ROBERT LANSJNG.

A LIBERTY LOAN NAGYSZERŰEN SIKERÜLT.

WASHINGTON. — A pénzügyminiszteriumba beérkező adatok szerint körülbelül 25 millió ember vásárolt a most kiadott negyedik Liberty Loan kötvényből. A célul kitűzött 6000 millió dollárt sok száz millióval túljegyezték. (32.)

LÁZGÓ NÉMETEK UKRAJNÁBAN.

STOCKHOLM. — Az ukrán forradalom egyre terjed és most már az egész Podolia nevű tartomány belesodródott a forradalomba. A hírek szerint számos helyen a német katonaság is a lázadókkal tart. Sok ezer német katona föllépett Ekaterinoszlávban és a város zászló kitűzése után megölték tisztjeiket. A lázadók most Kharkov ellen vonulnak, hogy azokhoz a lázadó katonákhoz csatlakozzanak, akik a város parasztaból álló sereg pedig, a mely szintén jól el van látva fegyverekkel, Poltava felé vonul. (6.)

VÉR-FÜRDŐ A BULGÁR FŐVÁROSBAN.

LONDON. — Szófiában kitört a forradalom s az utcán harcok folynak a bolsevik munkások, a katonaság és a rendőrség között. Hír szerint a harcoknak már eddig is több mint három ezer halottja van. (31.)

A LENGYEL HADSEREG ELISMERÉSE.

LONDON. — Az angol kormány elismerte a lengyel hadsereget, mint önálló sereget, amely a szövetségekkel együtt harcol a központiak ellen. A lengyel hadsereg elismerése nem épen olyan, mint a cseh-szlovák sereg elismerése volt. Csehországot úgy ismerik el, mint szövetséges önálló országot, dacára annak, hogy az országot kívülről igazgatják. A jugoszlávokat elismerték szövetségeseknek, dacára annak, hogy országuk nincsen még és határai sincsenek megállapítva. A lengyel hadsereg úgy van elismerve, mint a melynek országa még most várja a politikai és területi elrendezését. (2.)

Az egyik német újság budapesti levelezőjének tudósítása szerint Károly király nem sokára szótart fog intézni Magyarország népéhez, a melyben kihirdeti Magyarország teljes függetlenségét.

Magyarország gazdaságilag is teljesen független lesz Ausztriától, saját nemzeti hadserege lesz és külügyi dolgait külön magyar diplomáciai és konzuli kar fogja intézni.

Wekerle Sándor magyar miniszterelnök október 22-én Bécsbe érkezett, hogy tanácskozzék Magyarországnak Ausztriától való elszakadásáról. Számos magyar vidék véglegesen beszüntette az élelmiszereknek Bécsbe való szállítását.

Bécs népe napokig kenyér nélkül volt, úgy hogy a polgármester az uralkodóhoz fordult segítségért. (50.)

KIHIRDETTÉK MAGYARORSZÁG FÜGGETLENSÉGÉT.

AZ ORSZÁGGYÜLÉS FÖLIRATA A KIRÁLYHOZ. — TELJES FÜGGETLENSÉG, CSAK AZ URALKODÓ LESZ UGYANAZ A KÉT ORSZÁGBAN. — VISSZAKÖVETELIK A MAGYAR KATONÁKAT. — SZÖVETSÉGESBARÁT HANGULAT AZ ORSZÁGBAN. — A HÁBORUT ELVESZTETTÜK — MONDJA KÁROLYI MIHÁLY.

LONDON, október 16. — A magyar országgyűlés október 16-iki ülésén egy nyilatkozatot olvastak föl, a mely bejelenti, hogy Magyarország attól a naptól kezdve mint teljesen független állam fog szerepelni. A jövőben csakis az uralkodó személye lesz közös Ausztria és Magyarország között.

BAZEL. — A magyar országgyűlésen rendkívül viharos jelenetek játszódtak le október 17-én, amikor a képviselők egy része a békét követelte s bejelentették, hogy Ausztriát szövetségi országokra fogják fölosztani. A zavar oly nagy volt, hogy az elnöknek föl kellett függesztenie a gyűlést, de a vihar tovább folytatódott, miközben a képviselők hazugnak, árulóknak, rabslaváknak és bérencnek nevezték egymást.

Wekerle miniszterelnök bejelentette, hogy az utonnan alakított szövetségi államok független, önkormányzati alapon fogják a maguk gazdasági és hadügyi dolgait elintézni s fölcsatlakoztatja az összes pártokat, hogy egyöntetűen járjanak el a cselekvésben.

Gróf Károlyi Mihály, az országos függetlenségi párt vezetője, aki Wekerle után beszélt, hogy a békétárgyalások azonnal kezdődjenek meg, még pedig minden tekintet nélkül azoknak az embereknek és csoportoknak érdekeire, akiknek a politikáját eddig követték.

Gróf Tisza István, aki kedden alig menekült meg egy orgyilkos támadástól, odakiáltott Károlynak: — Maguk a szövetségesek ügyönkei!

— Mi a szövetségesek barátai vagyunk! — kiáltotta viszt után újra összeült, fölolvasták a királyhoz intézett föliratot, a mely megmondja, hogy a háboru megingatta a király trónját és szükségessé vált, hogy Magyarország teljes legyen a függetlensége.

Magyarország teljesen osztrák azokat az eszméket, a melyek Wilson elnök nemesis alapelvei nyomán az egész világon elterjednek. Magyarország teljesen független országnak kell lennie, népének meg kell kapnia az általános választójogot és az ország nemzeti szejéi között lévő viszonyt azoknak az eszméknek kell irányítani, amelyek Wilson elnök kijelentett.

Magyarország abban a veszélyben van, hogy az ellenséges betörnek a határain. A magyar katonákat vissza kell hozni az ország területére és az idegen katonákat el kell vinni innen.

Wekerle válaszában védelmezte a kormányt s azt mondta, hogy a magyar kormánynak is része van abban, hogy Németországban szívesebben beszéljenek a békéről.

AMSTERDAM. — Gróf Károlyi Mihály október 19-én ismét beszélt az országgyűlés ülésén s a Budapestre érkező hírek szerint beszédének ez volt a lényege:

Most már bizonyos, hogy a háborút elvesztettük, de legálább meg kell tennünk mindent, hogy a békét megmentsük számunkra. Azoknak az embereknak, akik eddig mindig csak azt hangoztatták, hogy a Németországgal való szövetségünket és barátságunkat erősíteni kell, pusztulniok kell a helyükről. Ez a politika most már elmentben áll a nemzetek szövetségének eszméjével. Ilyen különálló szövetségek többé egyáltalában nem létezhetnek.

Károlyi azon a delegáció ülésén, a hol báró Burján mondotta el a maga beszédét, megváltotta a monarchia kormányait, mint egyedül okait annak, hogy a birodalom a mostani szánalomraméltó állapotban van. Wekerle válaszában azt is kijelentette, hogy: Annyi mindent megtettünk már a kormány részéről, hogy a békét létrehozzuk, hogy végre is nevétségessé tettük magunkat.

A magyar képviselőház oláh képviselői megalakították maguk között a külön oláh nemzetiségű bizottságot. (10.)

gedni és, hogy az egész világ haragja föggerjedt a németek ellen, mi megcsinálhattuk volna a magunk békéjét. A szövetséghez való hűségnek is megvannak a maga haterei.

Nagyon kemény szavakkal támadta Károlyi a németek ki-méltetlen szubmarin harcát is s kijelentette, hogy a központi legnaggyobb tévedése akkor történt meg, amikor Amerika erejét lekicsinyelték. Azzal az óhajttal fejezte be beszédét, hogy Magyarország valóban teljesen független lesz és hogy az Ausztriával való áldatlan közös-kösdésnek mindörökké vége lesz.

Wekerle válaszában védelmezte a kormányt s azt mondta, hogy a magyar kormánynak is része van abban, hogy Németországban szívesebben beszéljenek a békéről.

AMSTERDAM. — Gróf Károlyi Mihály október 19-én ismét beszélt az országgyűlés ülésén s a Budapestre érkező hírek szerint beszédének ez volt a lényege:

Most már bizonyos, hogy a háborút elvesztettük, de legálább meg kell tennünk mindent, hogy a békét megmentsük számunkra. Azoknak az embereknak, akik eddig mindig csak azt hangoztatták, hogy a Németországgal való szövetségünket és barátságunkat erősíteni kell, pusztulniok kell a helyükről. Ez a politika most már elmentben áll a nemzetek szövetségének eszméjével. Ilyen különálló szövetségek többé egyáltalában nem létezhetnek.

Károlyi azon a delegáció ülésén, a hol báró Burján mondotta el a maga beszédét, megváltotta a monarchia kormányait, mint egyedül okait annak, hogy a birodalom a mostani szánalomraméltó állapotban van. Wekerle válaszában azt is kijelentette, hogy: Annyi mindent megtettünk már a kormány részéről, hogy a békét létrehozzuk, hogy végre is nevétségessé tettük magunkat.

A magyar képviselőház oláh képviselői megalakították maguk között a külön oláh nemzetiségű bizottságot. (10.)

A HÉT HÁBORUS ESEMÉNYEI RÖVID ÖSSZEFOGLALÁSBAN.

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, Pa., on Oct. 24, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

OKTÓBER 18. péntek. — A belgiumi tengerparttól egészen az északi Franciaországban lévő Lilleig a német seregek mintegy 40 mérföldnyi fronton mindenütt vissza vonultak. Hasonlóképpen visszavonultak az angolok és amerikaiak elől Cambray környékén is. A franciák pedig Loantól északra támadták őket az Oise és Serre folyók között.

A németek azonban sehol sem arulnak el semmi rendtelenséget vagy fejetlenséget. Ostende, a híres tengeri fűrdő, most már az angolok kezében van, Bruges hasonlóképpen annyi, mintha az övek volna, míg dél felől a szövetséges seregek mindig gyorsabban nyomulnak Ghent felé. Courtrai vidékén a németek erősen védekeznek s emiatt a szövetségesek sem tudják teljesen kifejteni a maguk taktikáját. Egész csomó újabb falut foglaltak vissza a németektől és rengeteg hadiszert zsákmányoltak. Legyőzve a németek ellenállását, a szövetségesek elfoglalták Douait, míg az ötödik angol hadseregnek Lilleit sikerült körülzárni és elfoglalni.

OKTÓBER 19. szombat. — Németország nyilvánvalóan elvesztette már az egész belga tengerpartot, a mely fontos vidék négy éven keresztül föllétele volt az Anglia és az angol hajózás ellen irányuló szubmarin és légi hadjáratoknak. Ostendét visszafoglalták, Brugesben már a belga őrházak cirkálnak, ami már csak 8 mérföldnyire van a holland határtól. A legyőzött német seregek teljes visszavonulásban vannak Antwerpen felé.

A visszavonulás nem mutatja a megállás jeleit, annál kevésbé, mert a szövetségesek sem hajlandók a németek szorongatását abbahagyni. Az angolok elfoglalták Zebrügget is, a mely a második és az utolsó tengerparti állomása volt a németeknek Belgiumban. A kikötőt valószínűleg angol hadihajók ostroma foglalta el. A Serre és Oise folyók között a németeknek vissza kellett vonulniok, mert zsáktácaiba kerültek.

OKTÓBER 20. vasárnap. — Az Északi tengerből az Oise folyóig terjedő 120 mérföld hosszú fronton a szövetségesek szorosán a németek sarkáiban vannak.

Ezeken a franciák és belgák közelednek Ghent felé, a közepén pedig angolok, franciák és amerikaiak fenyegetik a Talenciennestől délre eső fontos vasutvonalat. A belga tengerpart teljesen vissza s a holland határ és az Északi tenger között 6000 németet tartak el.

Egyes jelek azt mutatják, hogy a németek vissza akarnak vonulni Verdun előtt is az amerikaiak elől, akiknek előnyomulása a Krimhilda vonalat fenyegeti.

OKTÓBER 21. hétfő. — Minden ellenálló kísérlet dacára is a szövetségesek tovább szorítják a németeket a holland határ felé. Egyes helyeken tíz mérföldnyire vannak Ghenttől.

Lejjebb a délre a franciák átkeltek a Lys folyón. Ghent közelé a németek vízzel árasztották el a vidék egy részét, de ez azért nem akadályozta Albert király seregeinek tovább haladását. A harcterek többi pontján nincs lényeges változás.

Az amerikaiak erős ellenállással találkoznak a Meuse mentén, úgy hogy az utolsó napokban nem is tetek jelentékenyebb haladását. Ez a pont nagyon fontos és a németek nagy erőfeszítéssel ki akarják megtartani.

OKTÓBER 22. kedd. — Francia előhársk a Balkánon már elérték a Dunát Vidin mellett. Ez a város a folyó déli oldalán fekszik s így a szövetségesek most már délről is érintkezni tudnak Romániával. Ha gyorsan nagyobb számú csapatot tudnak a szövetségesek összehívni, úgy Magyarországot délkeletről ismét meg tudják támadni. (30.)

BURIÁN SEM HISZ A GYŐZELEMBEN.

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, Pa., on Oct. 24, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

Báró Burján, a monarchia külügyminisztere kijelentette a magyar delegáció előtt, hogy a központi hatalmak nem remélhetik többé azt, hogy a háboru az ő javukra fog eldőlni és hogy Bulgária leszerelése csak siettettesse a békeajánlatok megtételét.

Dacára annak, mondotta Burján, hogy a központi hatalmak még mindig szemébe tudnak nézni a jelenlegi helyzetnek is, azért mégis meg kell állapítani, hogy döntő sikert már nem lehet várni a hadseregektől. De ellenségeink sem biztosak abban, hogy a mi ellenállásunkat meg tudják-e törni. S így minden további vérontás teljesen fölösleges.

Kifejezte abbeli bizalmát, hogy Törökország hűséges marad a központiakhoz, de ugyanakkor azt is megmondotta, hogy Ausztria-Magyarország hűséges fog maradni Németországhoz.

A békétárgyalásokba Németországgal és Törökországgal való teljes megegyezéssel ennek bele, mondotta. A törökök nehé helyzetük dacára is, amibe Bulgária leszerelése óta vannak, hűségesen kitartanak. Kijelentette, hogy Wilson elnök eszméit mindenkor a tisztá ember-szeretet hatotta át, még akkor is, a mikor a szövetségesekhez csatlakozott és a központiak ellen állapította meg az érveit. És épen azért mi, mondotta, elvesszen sohasem vetettük el az ő eszméit.

Szerinte a nemzetek szövetségének kiinduló pontja volna a békekötés, úgy amint azt Wilson elnök és a központiak is óhajták. Ez a szövetség lenne az a ták végrehajtani. (5.)

uj világnak a kerete, ezen építenek föl az egyes államok az egymás közötti viszonyukat. A nézeteltéréseket a nemzetek közötti bíróságok intéznék el, úgy, hogy az eddigi fegyverkezéseket a jövőben sem mi értelme sem lenne.

Nem az én feladatomban, mondotta Burján, hogy Wilson elnök miért késik a monarchiának adandó felelettel, mert ebben a kérdésben mindenki csak is a találgatásra szorítkozhatik. Csak annyit mondok, hogy Wilson elnök szavába vetett bizodalunk oly erős, hogy a késeledmet semmiesetre sem magyarázhatjuk úgy, hogy az a monarchia iránti rosszakaratból történik.

Kijelentette azt is, hogy Wilson elnöknek teljesen jogos az a kívánsága, hogy az elfoglalt területeket ki kell irtetni mielőtt a tárgyalásokat megkezdik s nemcsak politikai, hanem katonai okokon is alapul. Mi belee gyünk ebbe a feltételbe és Németország is.

Az a jegyzék, amit a központiak az elnökhöz küldöttek, megnyitja a lehetőséget annak, hogy nem olyan soká elkövetkezik az ellenségeskedések megzűnése és megkezdődnek az általános és tartós békére irányuló tanácskozások. (11.)

ALÁKNAZOTT SZÉKESEGYHÁZ.

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, Pa., on Oct. 24, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

A szövetséges csapatok bevonultak St. Quentinbe, fölfedezték, hogy az ősrégi püspöki székesegyháznak minden egyes oszlopa a tövében ki volt vájva, elegendő helyet adva arra, hogy robbanó szereket tegyenek bele. A németek visszavonulása azonban olyan gyors volt, hogy ezt a tervüket nem tudták végrehajtani. (5.)

MAGYAROK AMERIKÁBAN. AZ INFLUENZA JÁRVÁNYRÓL.

Az utolsó néhány hét alatt szerte Amerikában elterjedt az u. n. "spanyol influenza". A lélegző-szervek ily járványos megbetegedései kisebb-nagyobb helyi járványok alakjában minden évben előfordulnak. A mostani kitérés nagy elterjedtségén, rendkívül ragályos voltán kívül az teszi veszedelmessé, hogy a kezdetben egyszerű meghülésnek látszó betegség pár nap alatt tüdőgyulladásba paraghat, melyben a megbetegedett nagy része meghalhat el. Jellemző erre a járványra úgy látszik az is, hogy különösen előszeretettel támad meg fiatal, 15-30 év közötti egyéneket.

A "spanyol influenza" esetei legtöbbször hirtelen kezdődnek, hát és izomfájdalmakkal. A beteg nagyon elgyengül, hideg gyöttri és láza csakhamar felszáll 101 és 104 fok közé, olykor hány a betegség kezdetén. — Csakhamar orra, torka, gégeje hurutos lesz és kínzó köhögés bántja. Ezek a tünetek megfelelő gyógykezelésre pár nap alatt fokozatosan meggyógyulnak, vagy pedig a rettegetett tüdőgyulladás áll be. Különösen azokat fenyegeti a tüdőgyulladás, akik a kezdeti tüneteket elhanyagolták, egyszerű "hűlés"-nek vették és munkájukat a rossz gyári levegőben, a zsúfolt közúti kocsiokban utazva tovább folytatták, vagy pedig helytelen táplálkozással, túlságos házimunkával elgyöngyítették magukat.

Dr. Royal S. Copeland, New York város egészségügyi biztosa a "spanyol influenza" néven ismert járvány megállítására s gyógyítására az alábbi szabályok betartására kéri a nagyközönséget:

Az influenza és a tüdőgyulladás ragályos betegségek, a melyeket bizonyos fajtájú csirák terjesztenek. Ezek a csirák a beteg köpete, trüsszénese avagy köhögés utján terjednek tovább, de megtalálhatók oly egyének szájában is, akik a betegség jeleit nem mutatkoznak.

A csirák ha bejutnak is az ember szájába, torkába, nem képesek befészkelni magukat, ha az illető egészséges. Ha azonban az ilyen egyén nem egészséges, akkor valószínű, hogy a csirák támadásának nem tud ellenállni, valamely gyenge ponton átörökök s megtámadják a testet.

Hogy az influenza, a tüdőgyulladás és egyéb ragályos betegségeknek sikeresen ellenálljunk, az alábbi szabályokat kell szem előtt tartanunk:

Szabályok a védekezésre.

Vigyázz, hogy ne érintsen a mások által felköhögött, trüsszített vagy kiköpött tárgyak. Azok, akik nem kerülhetik el a köpést, trüsszénést és köhögést, végezzék ezeket a száj elé tett zsebkendővel.

Ne használj olyan csészét, kanalat, kést, vllát edényt, a melyet mások használtak, mielőtt azt forró vízben alaposan meg nem mosod. Ez nemcsak az otthonra, hanem a vendéglők re és a frissítőket árusító helyekre is szól.

Ne vegyél a szádba pipát szivarszzipkát, ceruzát, vagy valamilyen játékot, ha azokat már másvalaki használta.

Ne érintsd ajkaddal a telefont, különösen ne a köztelefont. A gyermekek csókolgatósa kerülendő.

Ne használj olyan törülközőt, szálvételt s más asztalkendőt, sem pedig ágyneműt, a melyeket mások használtak, hacsak azok ki nem lettek főzve, avagy valami más módon nem fertőtlenítve.

Otthonod, irodád vagy munkatermed jól szellőztetve legyen. Közüti kocsik, termek és más olyan helyek, a hol sok ember tartózkodik, alaposan szellőztendők. Különösen azoknak, akik nem teljesen egészségesek, továbbá a nagyon fiatal és a túl öregeknek kell arra ügyelniük, hogy kerüljék a hirtelen lehűlést és az izzadást.

Kerüld a nagy tömeget a gyülekeken, színházakban, mozgófénykép helyeken, utazásnál még akkor is, ha az némi idővesztéssel járna.

A szárazon való sóprés a gyárakban, üzletekben és más nyilvános helyeken, valamint a szönyegeknek ily helyeken való kiporolása veszélyes.

Vigyázz arra, hogy amennyire lehetséges, túlságosan ne fáraszd ki magadat.

Evés előtt mosd meg kezeidet. Csak olyan vendéglőkben étkezz, a melyeket tisztán tartanak.

A betegek gondozása.

Azok, akik rosszul érzik magukat és akiket az influenza a vagy a tüdőgyulladás jelei mutatkoznak, azonnal feküdjenek ágyba. Ez az elővigyázatosság gyakran megrövidíti a betegséget a veszélyes komplikációknak veszi elejét.

Aki ezen betegségek valamelyikében szenved, hacsak lehet külön szobában feküdjék és egyedül háljon.

A beteg mindig zsebkendőbe tüsszentsen, köhögjön és köpjön. Vagy még jobb, ha erre a célra a használat után elégethető ruhadarabot használ. Zsebkendők, ágyszövetek, lepedők halálruhák, stb. kifőzendők. Ha valamilyen oknál fogva a kifőzés nem vihető keresztül, akkor az oly vaszonnemű, amely az orr, tork és a tüdő valódekeit tartalmazhatja, öt százalékos karbololdatban áztatandó legalább 2 óra hosszáig át.

A betegszobából a látogatókat távoztatandók.

Mindenemü edényeket, poharakat és evőeszközöket, a melyeket a beteg használ, mások ne használjanak addig, míg azokat forró vízben meg nem moszták.

Minden esetben orvoshoz kell fordulni és "patent" orvosságot, avagy a hirdett általános recepteket nem kell igénybe venni. A betegség kezdeténél senki sem tudhatja, hogy vajjon a baj könnyű lefolyású, avagy veszélyes betegséggé fejlődik.

A SPANYOL INFLUENZA ÁLDOZATAI

Két fiatal leány halála.

PHILADELPHIA, PA. Tarr Gyula, a Petőfi Szövetkezet árdemes elnöke, két fiatal leány elhalálását tudatja velünk. Mindketten a spanyol influenza néven ismert járványnek estek áldozatul, mely igen nagy arányban pusztit Philadelphában.

Az egyik áldozat Mittag János és neje szép nagy leánya. Erzsike, akit 18 éves korában ragadott el a halál e hó 8-ikán. A fiatal leány halála érthető fájdalommal és szomorúsággal borított a családra. Ugy Mittag János mint neje tagjai a Petőfi Szövetkezetnek.

A másik fiatal leány, akit oly fiatal korban tépett ki a Ronyörtefei halál, Jóhannidesz Gábor és neje 19 éves leánya, Mariska. A lány e hó 3-án halt meg pár napi betegség után. Kóporsóját a gyászolók nagy sokasága állta körül. Jóhannidesz Gáborné tagja a Petőfi Szövetkezetnek.

KIMUTATÁS

az "Egyesült Petőfi Sándor Szövetkezet" 1918 augusztus hó 26-iki pénztár-állományáról, valamint a megtartott konvencion befolyt bevételeiről és kiadásokról.

Készpénzeslet bankkönyvek szerint:			
Michigan State bank			291.63
Wayne Co. & Home Sav. Bank			1361.52
Wayne Co. & Home Sav. Bank No. 81			1522.07
Peninsular State Bank No. C8785			10.00
			3185.22
Ebből levonva kint levő csekkek:			
Michigan State Bank	145.22		
Wayne Co. & H. Sav. Bank	398.82	544.04	2641.18
Befizetések:			
1-ső osztály		44.11	
3-ik osztály		303.20	
12-ik osztály		90.00	
24-ik osztály		133.23	
28-ik osztály		73.70	
32-ik osztály		79.55	
36-ik osztály		137.06	
46-ik osztály		76.10	
49-ik osztály		161.21	
50-ik osztály		36.87	
51-ik osztály		52.55	
55-ik osztály		203.46	1391.04
Kiadások:			
A konvencion költségei kimutatás szerint			2159.35
Egyéb kifizetések			116.00
Egyenleg			1756.87
		4032.22	4032.22
Egyenleg 1918 augusztus 30-án			
Ezen egyenleg elhelyezése:			
A pénztárnoknak átadva készpénzben		1215.69	
Michigan State Bankban, Detroit		146.41	
Wayne Co. & Home Sav. Bankban, Detroit		384.77	
Peninsular State Bankban, Detroit		10.00	
		1756.87	
Özvegyek és árva pénz			7645.92
A központi könyvekkel megegyezik,			
BEKEY KORNÉL,		BALÁZS FERENC,	
kp. titkár.		kp. pénztárnok.	

A konvencion kifizetett összegek részletezése.			
Oszt.		Athozat: \$1561.16	
1. Szabo István	\$30.00	Balázs Ferenc	101.80
2. Kovacs Jozsef	83.60	Schlesinger Lajos	79.90
3. Csontos Lajos	83.60	Putnoki Jozsias	78.50
4. Szabo Sándor	24.00	Bodnár István	30.00
7. Ferenczy Gábor	54.60	Odor Andras	32.50
9. Fabian Jozsef	30.00	Schmidt Bela	30.00
10. Samu Ferenc	98.78	Bejczy Sándor	30.00
12. Sambar István	68.50	Toth Geza	30.00
14. Simko Jozsef	30.00	Bekey Kornel Bela	30.00
24. Baesi Ignacz	93.94	Stefko Andras	24.00
28. Gebe János	76.30	Ahne Tivadár	12.00
28. Rech J. Arnold	76.30	Sihmidt Bela (fizetes)	12.00
32. Szabo Laszlo	98.78	Bejczy Sándor	12.00
36. Baeso Andras	76.30	Stefko Andras	8.99
37. Dancza Jozsef	76.30	Iroda berlet	10.00
38. Ratkay Samuel	62.50	Iropapir	2.50
39. Nagy Sándor	30.00	Konvencion-terem	25.00
46. Fekete Sándor	66.28	Takaritastert	5.00
47. Fazekas Andras	70.80		
49. Staub Jozsef	77.50	Egyeb kiadasok:	
50. Pinter Jozsef	47.50	Egyeb kiadasok:	
51. Tarr Gyula	86.80	Amerikai Magyar Nepszava	36.00
55. Bajusz Andras	91.80	Magyar Hirlap	6.50
57. Karacsony Jozsef	50.00	Szabadsag	73.50
		Összesen:	\$2159.35
Átvitel: \$1561.16		Összesen:	\$ 116.00

Az özvegyek és árva pénzének részletezése.			
Oszt.			
People State Banknál:			
Caeze Istvan	24639.82		1000.00
Szekely János	24639.82		500.00
Deninsular State Banknál:			
Nemeth Ferenc	C9301 "		100.00
Nemeth Karoly	C9302 "		100.00
Nemeth Anna	C9304 "		100.00
Nemeth Mary	C9305 "		100.00
Fekete Ferenc	C9306 "		100.00
Wayne Co. & Savings Banknál:			
Vincez Julia	570 "		171.25
Vincez Lajos	571 "		171.25
Vincez Erzsebet	572 "		171.25
Szasz Igha	573 "		330.34
Toth Fejenc	574 "		977.00
Pehely Jozsef	575 "		125.93
Barra Lajos	576 "		125.93
Barra Jozsef	577 "		125.93
Barra Erzsebet	578 "		125.93
Barra Lidia	579 "		125.93
Ottobal Julia	580 "		125.93
Ottobal Maria	581 "		125.93
Ottobal Anna	582 "		125.93
Ottobal Janos	583 "		125.93
Molnar Istvanne	584 "		327.04
Priszter Rozalia	626 "		83.34
Jarfás Lajos	627 "		83.34
Jarfás Anna	628 "		83.34
Jarfás Gizella	629 "		83.34
Priszter Maria	630 "		83.34
Priszter Anna	631 "		83.34
		Összesen:	\$7645.92

KIMUTATÁS			
az "Egyesült Petőfi Sándor Szövetkezet" egyes osztályai által 1918 szeptember havában beküldött összegekről, valamint a pénztári állományról 1918 október hó 1-én.			
Oszt.	Beküldött.	Levont.	Fizető tag.
1. Detroit, Mich.	217.50	—	80
2. Alpena, Mich.	10.50	—	6
4. Homestead, Pa.	354.55	4.80	38
7. Akron, Ohio	35.00	18.30	20
8. Elgin, Ill.	12.92	—	4
10. Róda, Va.	29.62	2.48	31
12. Tonawanda, N. Y.	103.00	—	12
14. Dorothy, W. Va.	18.00	—	12
17. Mount Carmel, Pa.	89.67	3.83	19
18. Steelton, Pa.	25.00	3.80	8
19. Universal, Ind.	53.50	2.50	23
22. Weirton, W. Va.	20.85	2.45	11
24. Thorpe, W. Va.	79.26	21.84	36
25. Pittsburg, Pa.	91.38	9.52	22
34. Gypsum, Ohio	8.00	—	4
37. Nettleton, Pa.	180.15	7.05	47
38. West Pullman, Ill.	61.00	2.00	31
43. Wilder, Va.	6.30	—	7
45. Divernon, Ill.	111.90	2.40	37
46. Dayton, Ohio	66.76	—	24
47. Chicago, Ill.	86.57	—	31
49. Windber, Pa.	133.29	1.71	37
50. Flint, Mich.	101.00	1.80	33
51. Philadelphia, Pa.	39.68	—	22
53. Starford, Pa.	127.13	6.86	16
57. Passaic, N. J.	37.80	1.80	35
61. Vintondale, Pa.	132.07	1.13	22
63. New Castle, Pa.	24.60	1.60	14
64. Toledo, Ohio.	26.00	—	11
67. Bessemer, Mich.	51.57	1.53	22
	Összesen:	\$2377.31	737

A következő osztályok beküldték kimutatásait, de a pénzek nem érkeztek zárlatig a főpénztárhoz: 3-ik, 28-ik, 39-ik és 55-ik. Pénztári kimutatás.

Egyenleg 1918 szeptember 1-én	1756.87
Szeptember hónap befolyt	2377.31
Készpénz maradvány	\$4134.18.

Igen tisztelt osztálytisztviselő urak! Keives Tágtestvérek! E jelen kimutatás kapcsán szeretettel értesítjük önöket, hogy az 1-32. körlevélben kifejtett okok miatt elmaradt fizetések már folyamatosan vannak kifizelve, a pénzek pedig a pénztárnokhoz kerültek. Azon osztályok haladékátlanul továbbítsák a központi pénztárba, mert sürgős kifizetéseink vannak. Tagtestvéri szeretettel, BALÁZS FERENC, kp. pénztárnok. BEKEY KORNÉL, kp. titkár.

Sixth Liberty & Penn Ave. **THE ROSENBAUM CO.** "THE STORE AHEAD IN THE CITY AHEAD" Security Discount Stamps Redeemable in Merchandise or Cash. **PITTSBURGH, PA.** Sixth Liberty & Penn Ave.

ELÉRKEZETT AZ IDEJE MOST ANNAK, hogy leányainak meleg ruhát vásároljon. A meleg ruha ugyanis jó egészséget jelent s megtakarítását az orvos számlájának.

ROSENBAUM NAGYÁRUHÁZA AZ A HELY, a hol csinos és elegáns téli ruhát s cipőt vásárolhat pénzért megspóroló aron. Ön tökéletesen meg lesz elégedve.

A MAGYAR OSZTÁLY Jöjjön ide, mielőtt vásárolna s kérjen magyar leány tolmácsot. Ő elvezeti Önt az üzlet bármely részébe és segít Önnek bevásárolni. Ne felejtessen hozni a pénzét.

Leányoknak Serge Dress \$3.98 4.98, 9.58, 6.98, 7.98
Mosható Dress \$1.10, 1.49, 1.98, 2.98, 4.98
Téli kabatok \$7.98, 8.98, 11.98, 16.98, 19.50
Sweater \$2.49, 3.50, 4.50, 5.00, 8.98
Alsoruhák 45¢-2.25, Kalapok 1.98-2.98-ig
Sapok 50¢-3.00-ig, Cipők \$2.98-4.98-ig

HALÁLOZÁSOK
EGY CSALÁDNÁL.
Ahol az apa utolsó lehet, az anya egy gyermeknek adott életet s az anya is meghalt.

AZ ÖN PÉNZE BIZTOS EZEN BANKBAN.
Az Egyesült Államok kormányja tiszteletben tart minden magán jogot, úgy a saját polgárait mint a külföldi államok alattvalóit. Semmi körülmények között nem fogja le bankkettőt vagy más magán tulajdont, a melyhez a nemzetközi szerződések és ezen ország törvényei nem adnak jogot.
Tartassa pénztét e bankban, a hol biztonságban van.
MELLON NATIONAL BANK
KULFÖLDI OSZTÁLY. 411-413 FIFTH AVE., PITTSBURGH, PA.
BETÉT \$100,000.000 FELÜL.

CHO-EC
Az egyedüli országos JÓTÁLLÁS MELLETTI a férfi nemibetegségek ellen. — Akár öreg, akár elhanyagolt az Ön betegsége, ez azonnal meggyógyítja. Irjon azonnal részletekért teljes bizalommal.
PAUL CHOWANEC
636 MAPLE AVENUE
JOHNSTOWN, PA.

PROVIDENCE JEWELRY, 805 Liberty Ave., Pittsburg, Pa.
A legnagyobb bevásárlási forrás Pennsylvánia államban. — Ne felejtse el, hogy itt szeresheti be ékszer áruit a legolcsóbb áron. — A legnagyobb választék GYEMANTOK, ÓRAK és mindenféle ékszerekben.
Bell Phone 8478 Grant. P. A. Phone 342 Pitt.

gyászolók sakasága, úgy hogy megkeresztelte Ferenc névre és a szertartást végző lelkész is három óra élet után az újszülött megrendült, midőn látta a népet, a melyek halálát a gyengeség okozta. Check Ferenc ezen szomorú-család fölött. Elbucszott a 9 éves Margit, a kától, a 7 éves Annától, kik a koporsónál állottak szótlanul. A kórházban lévő 5 éves Julia és 2 éves Sándortól valamint az új szülött gyermekétől, úgy szintén a nagy számú rokonság és jóbarátoktól.

Az elhunyt hitves part a Szt. Miklós gör. szertartású római katolikus temetőbe egymás mellé helyezték örök nyugalomra. A hátramaradt öt árva iránt általános a részvétel, mert mindegyiknek még támogatásra és nevelőre van szüksége.

Az elhunyt családapa Okdale, Pa. jött McKeesportra a végből, hogy a gyermekeit a magyar szertartású hitvallásban felnevelje s ime ezen tervét hűsította meg a kéréshetelen és könyörtelen halál.

ÖRÖM ÉS BÁNAT.
DUQUESNE, Pa. Kacsinkó Ferenc, Galvács, Borsod megyei származású honfitársunk neje, született Beresnyák Teréz ugyanoda való származású, egy gyermeknek adott életet, amely oly gyenge volt, hogy a hozzá hívott Kovács Kálmán mckeeseporti magyar plebános azonnal

A férj sirbatétele után a feleség eltakarításáról gondoskodtak, kinek temetése az elmult vasárnap a következőkép tartatott meg:
A magyarság teljes számban jelent meg a halottas háznál, részvétellel állva körül a koporsót. A temetési szertartást, a koporsó beszentelése, előztte meg, majd a temetés vette kezdetét, a melyet gyászbeszéd követett. Amint Papp Sándor lelkész a gyászbeszédet megkezdte, szem nem maradt szárazon s az árva elbucsztatásánál pedig valóságos zokogásba tört ki a

500.000 NŐ ÉS FÉRFI
vással ezen vasalóval a nyereség könnyebbé válik munkájában. 500.000 van jelenleg háználban ezen vasalókból. Állományok kiknek ezen vasalók hiányában van, nem próbálják vagy azétek marokkát a szilveszter előtti 2 óra alatt egész csomó vasalót ellettel véle. Jelfajást nem kapnak és nem lesznek rosszul sem. Vasalót ezen vasalóval, a hol csak órákig a konyhában, a padlón vagy pincében. A humeressélete ezen vasalóknak mindegyiké, akármilyen sokáig vasal is vele. Nagyon erős és igen könnyen dolozható s 2-3 perc alatt lehet vele vasálni. Minden vasalót küldünk irasbéli jótállást. A heti vasalni valóját elvezetheti vele körülbelül 2 cent garanciával. A vasaló súlya 5 1/2 font és egészen mekkeliragya van. Ezen vasaló biztonságos és 20.00 dollárt tartarhat meg évente csak a tűzőlő sztrapon. A munka könnyebbé válik pedig meztiszteletlen. A férfiak is nagyon könnyen vasalhatják vele nadrágjukat s ezzel megtakaríthatják a szabónak való kiadást. Ezen vasalók ára most 4 dollár 75 cent és hozzá adunk egy örökös tartó tollat, melyvel egyszerű beállítására 600 szót lehet írni. Ne küldjön pénzt előre, csak 50 centet belfelvétel vagy pénzenben a szállításra a többi majd fizetheti, ha a rendelést megkapta. Rendeljen meg.
THE WORLD NOVELTY CO, Dept. 200,
748 N. Robey St., Chicago, Ill.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

Az Amerikai Magyar Református Egyesület Vezértestületi Gyűlése.

A TANÁCSKOZÁS OKTÓBER 22-IKÉN VETTE KEZDETÉT A NEW YORKI REFORMÁTUS ISKOLA HELYSÉGÉBEN.

NEW YORK, N. Y. — Az amerikai magyarság kitűnően szervezett egylete, az Amerikai Magyar Református Egyesület Vezértestületének gyűlése október 22-ikén vette kezdetét New Yorkban, a 69-ik utcán fekvő református templom iskolahelyiségében. A gyűlésen jelen vannak: Koteles István elnök, T. Tóth Sándor alelnök, Molnár István titkár-pénztárnok, T. Borsos István ellenőr, Kovács György és Nagy Ádám, párttagok T. Sebestyén István, T. Kovács Endre és Maté Pál, a mult konvenció által kinevezett számvizsgáló bizottság T. Ludman Sándor, F. Nagy István és Stefan Ferenc. Az árvaházi bizottság képviselőiben jelen van Nt. Kalassay Sándor esperes.

A gyűlést Koteles István elnök nyitotta meg gondosan elkészített és szépen eloadott jelentésében. Jelentette az elnök, hogy a konvenció megtartása helyett azt kérték a fiókok, hogy vezértestületi gyűlés tartassék tekintettel a háborús állapotra, ami annál inkább indokolt, mivel az Egyesület ügyei a legnagyobb rendben vannak. Visszapillantást vetett az elmúlt három évről, mely igen szép haladással záródott, ugy a taglétszámot, mint a vagyonsorost illetőleg. Az elnök jelentést tudomásul vették és elhatározatott, hogy azt egész terjedelmében jegyzőkönyvbe veszik.

Azután Molnár István, titkár-pénztárnok tette meg rendkívüli gondfól összehívott és nagy pontossággal kidolgozott jelentését.

TITKÁR-PÉNZTÁRNOKI JELENTÉS
az Amerikai Magyar Református Egyesület állapotáról 1915 október 5-től 1918 október 10-ig

Tisztelt Elnök Ur!
Tisztelt Vezértestület!
Az Amerikai Magyar Református Egyesület működéséről az 1915 október 5-től az 1918 október 10-ig terjedő három évben, van szerencsém a következő jelentést tenni.
Szíves engedelmükkel a titkári és pénztárnoki hivatalok működéséről egy jelentést fogok előterjeszteni. Mindkét hivatalnál ugyanazok lévén az adatok, nem látam célszerűnek az azok kettő választását és két jelentés előterjesztését.

Az Egyesült biztosító osztályánál volt:

Bevétel	28,832.15
1-ső félévben	28,870.97
2-ik félévben	29,671.25
3-ik félévben	32,093.95
4-ik félévben	33,128.25
5-ik félévben	36,096.36
6-ik félévben	
Összesen:	\$188,697.93

Kiadás

1-ső félévben	20,430.25
2-ik félévben	25,648.60
3-ik félévben	29,435.80
4-ik félévben	34,473.55
5-ik félévben	33,845.55
6-ik félévben	23,130.85
Összesen:	\$167,064.55

—Az elmúlt félévben a biztosító osztály üzletmenete \$21,633.38 centtel zárott le.
A biztosító osztály tagjainak száma 1915 október 5-én volt 4032. Tagszám 1918 október 10-én 5298 lévén, a három év eredménye 1266 tag szaporulat.

A betegsegélyző osztályánál volt:

Bevétel	5796.86
Kiadás	3594.93

SZŐNYEGOSZTÁLYUNKAT ÁT KELL HELYEZNI.

épületünk hatodik emeletére, szűkebb helyre, hogy helyet adjunk a karácsonyi játékoknak.
Szőnyegraktárunk sürgős csökkentése miatt a szőnyegek árát **MÉLYEN LESZÁLLITOTTUK!**

SZŐNYEGEK:

- \$8.50-ig 9x12 fordítható gyékényszőnyegek \$ 3.75
- \$12.50-ig 9x12 fordítható gyapjú és cérna szőnyegek \$ 7.25
- \$22.50-ig 6x9 Gyapjú Brüsszel szőnyegek \$11.50
- \$25.00-ig 6x9 Axminster szőnyegek \$17.25
- \$40.00-ig 11-3x12 Egybeszőtt Brüsszel Hartford szőnyeg \$26.50
- \$55.00-ig 11-3x12 Wilton bársony szőnyegek \$36.95

FUTÓSZŐNYEGEK (Carpetek):

- Yd. \$3-ig kisebb szoba beborítására előforduló yardja 55c-\$1.39
- Yd. \$2.50-ig Brüsszelcarpet, szobák, előszobák, lepcsőkre yardja \$1.65
- 5000 darab carpet minta, mindenféle fajta, melyek előbbi ára \$5-ig volt (hosszabb darabok yard száma, kisebb darabok darabonként adatként) 30c-\$2.25

LINOLEUMOK.

- \$1-os Congoleumok a göngyölegből levágva, négyzet yardja 69c
- \$2.50-ig berakott linoleum négyzet yardja \$1.69
- \$3.50-ig legkiválóbb berakott linoleum négyzet yardja \$2.19

Ismétlően felhívjuk figyelmét **MAGYAR OSZTÁLYUNKRA**, mely segítségére lesz önnek abban, hogy a Kaufmann "BIG STORE"-ban a legnagyobb megelégedésre vásárolhasson be. Tolmácsaink mindig az ön rendelkezésére állanak.

KAUFMANN'S
"THE BIG STORE"
5th AVE SMITHFIELD & DIAMOND STS.
PITTSBURGH, PA.

KÉSZÜLJÖN EL JÖVŐ BUTORSZÜKSÉGLETÉRE,

mivel különösen a jó butorok mind ritkábbaká válnak. A háborús iparra való tekintettel a butorgyártás a lehető legalacsonyabb fokra szállítatott. Ha önnek most van szüksége butorra, vagy a közel jövőben akarja butorkészletét kiegészíteni esetleg új otthonát akarja beburkolni, nagyon érdemes butorszükségletét MOST beszerezni és pedig a Kaufmann-féle Nagy Áruház, a BIG STORE butorosztályában.
Butoraink elismerten legjobbak a városban s tekintet nélkül a jelen beszerzési viszonyokra, mivel mi még a kedvezőbb időkben szereztük be butorkészletünket.

OLCSÓBBAN ÁRUSÍTHATJUK,

mint bármely más cég, bár butoraink minősége, szemrevalóság a föltötte áll azoknak, melyeket más cégek drágában árulnak

FIGYELEM:—Csak egy árunk van mindenki részére és ön akár készpénzen vásárolja butorait nálunk, akár könnyű havi törlesztésre, egy árt fizet.

TÉLI ALSÓRUHA ELADÁS.

Most mikor a villamosok ablakai állandóan nyitva vannak, melegebb alsóruhákra van szüksége. Nálunk ezeket sok esetben olcsóbban szerezheti be, mintha nagykereskedésben vásárolná.

- \$2 és 2.50-es Férfi Union szutok ára darabonként \$1.65
- \$3 és \$3.50-es Férfi Union szutok ára darabonként \$2.35
- \$4-\$5-os Férfi Union szutok darabja \$3.15
- \$6-\$6.50-es Férfi Union Szutok darabja \$3.95
- Női alsóing és nadrág, darabonként 55 cent
- Női alsóing és nadrág, darabonként 69 cent
- Nők részére gyapot union szut, darabonként \$1.00
- Nők részére Merino union szutok, darabja \$1.50
- Női Rejtszűnyeg union szutok darabja \$1.79
- Gyermekek Springtex union szutok-darabja 95 cent
- \$1.50-es union szutok fiuk részére, darabonként \$1.15

Sixth Ave. & Penn Ave.

PITTSBURGH, PA.

minden magán alkalmat. Nagy más ország tör.

PITTSBURGH, PA.

ELAS MELLETTI Akár öreg, akár az azonnal megtehető teljes bi-

ANEC

Pittsburgh, Pa.

Ne felejtse el. A legnagyobb szűkeben.

342 Pitt.

Ferenc névre és után az újszóló halálát a gyen-

Check Ferenc metekézési inté-

ztaik fel, a hol lett tartva.

egyházi magyar Sándor végzte.

egjelent apa és akák Ferenc és

ria, és ismerősök halott ének szünetára. A kis

Péter és Pál római kath. te-

MELETRŐL.

T. P.A. Szeren-

harmadik utcán vasárnap del-

akoz a Zemplén szegéből származó, a mikor a

éves kis gyermekekre igyekezett

ben egyensúlyt

hant az oldalja neknek karja tö-

számlátlenül te-

getés. Nagy nehe-

zetés után tért

jobb halántékát

er cseregdedék.

re nem lehetett

radó" a legjobb

Előfizetési ára 50 cent.

NŐ ÉS FÉRFI

pt. 200. Chicago, Ill.

HÁNYASZOKAT KERES S. Sherwin, Kansas City, Butler Co., Pa.

A szén macassica 4 lab 6 inch. NINCEN GAZ. Nyitott lapot használni. Ha tető es aljzat. Állandó munka. Mindig van kar. Hauber 6-10 dollár. A ház magyarság szerint. Jó iskolák, templomok, stb. mellyekre áraknak. "Tudni a B. & O. menten, 16 mert föltölésre. Butleról. Jelentkezzen azonnal, vagy írjon bővebb felvilágosítást bármely hivatalos elbíráló ifjúsági vagy a (anya szuperintendensnek S. SHERWIN, Kansas City, Pa. (Nov. 21.)

ADAKOZÁS

a pittsburghi r. kath. magyar templom építésére. (Folytatás.)

- \$25.00
- Deutsch Márton 25.00
- Szakács Gyula 25.00
- Béres Gyula 25.00
- Réthy István 10.00
- Kuchár András 5.00
- Nagy József 5.00
- Szakos János 5.00
- Deutsch József 25.00
- Steforovszky András 25.00
- Gall Mihály 50.00
- Takács János 5.00
- Vass István 25.00
- Holló Miklós 5.00
- Gécy János 15.00
- Jámbor Imre 25.00
- Perlak István 15.00
- Nagy Konrád 10.00
- Parany István 10.00
- 10.00
- 10.00
- 15.00
- 5.00
- 25.00
- 15.00

FIZESSEN ELŐ A MAGYAR HIRADÓRA. Egy évre \$1.50.

AZ EGYESÜLT PETŐFI SÁNDOR FÉRFI ÉS NŐI BETEGSEGÉLYZŐ ÉS TEMETKEZÉSI SZÖVETKEZET

uj központi tisztikara, hogy alkalmat adjon minden magyarnak, hogy kedvezményes díj mellett a Szövetkezet tagjává lehessen, elhatározta, hogy OKTÓBER, NOVEMBER és DECEMBER hónapokban felvétellel jelentkezöket

FÉL BEÁLLÁSI DIJJAL

veszi fel a Szövetkezet kebelébe.
Ne mulassza el e kedvező alkalmat senki, a ki önmagát és családját betegség, rokkantság és halálesetre biztosítani óhajta.
A szövetkezet fizet NYOLC DOLLÁR heti betegsegélyt, SZAZ DOLLÁR temetkezési költséget és 1000.00(EZER) DOLLÁR haláleseti díjat.
Bővebb felvilágosításért forduljon bizalommal a központi titkárhoz, kinek címe:

BÉKEY KORNÉL,
2196 W. JEFFERSON AVENUE,
DETROIT, MICH.

MULATSÁGOK NAPTÁRA.

- OKTÓBER 30.**
Braddocki Erzsébet Királyné Magyar Női Bs. Egylet őszi Szüreti Pálja a Public Hallban (4-ik utca, Rankin, Pa.) Kezdeteste 7 órakor.
- NOVEMBER 9.**
A McKees Rocks Első Magyar Munkás Bs. Egylet őszi Tánccmultságot rendez. Kezdeteste 6 órakor.

HIREK A PITTSBURGHI RÓM. KATH. EGYHÁZBÓL.

Közl: Erdújhelyi Menyhért plebános.
Influenza. A ragadós betegség, hanem országról-országra terjed, a pittsburghi magyar kolóniát is megtámadta. Alig

MAGYAR HIRADÓ

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: TARKANYI BELA.

Telephone, Bell phone: Hazel 466 R.

4805 SECOND AVENUE, PITTSBURGH, PA.

HUNGARIAN HERALD

THE LARGEST HUNGARIAN WEEKLY IN UNITED STATES. ISSUED EVERY THURSDAY.

Subscription rate one year \$1.50.

4805 SECOND AVENUE, PITTSBURGH, PA.

Editor and Publisher: B. T. TARKANYI

Telephone, Bell phone: Hazel 466 R.

Entered as Second Class Matter May 4, 1909 at the Post Office at Pittsburgh, Pa. under the Act of March 3, 1879.

MAGYARORSZÁG FÜGGETLENSÉGI NYILAKOZATA

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, Pa. on Oct. 24, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

Végre megszólalt Magyarország is és kimondta azt a szót, amit már réges-régen ki kellett volna mondania. Végre valahára fölébredtek Magyarországon is azok, a kiknek a kezében az ország sorsának intézése van és meglették azt a lépést, ami nélkül Magyarország soha sem indulhatott volna el az új fejlődés és a szebb jövő útjára.

Hogy mit jelent ez a lépés az ország életére és jövőjére nézve, azt egyetlen magyarnak sem kell bővebben magyarázni. Aki csak egy kicsit tud is a nemzet történetéből, az tudja, hogy az országnak micsoda szenvedésében, megaláztatásokon, jogfosztásokon kellett keresztül mennie azon századok alatt, amióta rossz sorsa a Habsburgokat és Ausztriát a nyakára ültette. Amióta Habsburgok ülnek a magyar trónon, a magyar nemzetnek mindig a kardján kellett tartania a kezét s azt a kardot nem egyszer ki is kellett huznia életének jogainak, alkotmányának védelmére a saját királyával szemben. S a magyar nemzet, ha meg is bocsátotta az éllene elkövetett sokszor égbekiáltó bűnöket, el nem felejtette azokat és türellemmel várta azt az időt, amikor az ő számára is utni fog a szabadság órája.

Az amerikai lapok is bővebben foglalkoznak Magyarországon ezen nagy fordulattal. Mi tudjuk, hogy azt a vágyat, a mely ezen nagy határozat szülője volt, nemcsak a háborúba való belefuradás és a bizonyos vereség előrelátása idézte elő. Évszázados vágya volt már ez a magyar nemzetnek s ha a háború meghozza ennek az óhajtatásnak teljesülését, a kiállott szenvedéseket bőven kárpótolva lesz. A magyar nemzet a háború kitörése után nagyon hamar megtudta, hogy idegen érdekekért hullatja a vért s rájött, hogy csak eszköz Németország és Ausztria kezében most is, épen úgy, mint mindig. Németországgal a szövetséget nem a magyar nemzet csinálta, hiszen meg sem kérdezték felőle. Magyarország, a magyar nép sohasem akart háborút s ha igaz az, hogy Németországot is csakis önző és nagyravágyó vezetői vitték bele a háborúba, százaszoroson igaz ez Magyarországról is.

Magyarországnak nagyhatalmi vágyai, terjeszkedési törekvései sohasem lehettek s nem is voltak. S ha fegyvert fogott, csakis azért történt, mert elhittették vele, hogy önvédelemből kell harcolnia. A német népre azt mondják, hogy cseppet sem jobb mint a vezetői, hogy a nép a maga nagy tömegében szilárdan áll az uralkodó és a katonai vezetők mögött. Lehet, hogy így igaz, de ha ez büne a német népek, akkor viszont a magyarnak javára kell fölríni azt, hogy nem állt soha és nem áll most sem uralkodója és a katonai vezetői mögött. A magyar nép a Habsburg királlyal jó viszonyban soha sem lehetett és nem érezhetett vele. S amint ezt Magyarországon mindenki tudja, tudja bizonyára Wilson elnök is, amit az is bizonyít, hogy bennünket magyarakat sohasem számítottak Amerikában az ellenséges idegenek közé.

Wilson elnök azt is tudja, hogy az igazi Magyarországot az a parlamenti kisebbség képviseli, a melynek egyik tagja az országgyűlés ülésén azt kiáltotta: Mi a szövetségek barátai vagyunk, az a párt, a melynek vezére gróf Károlyi Mihály a háború egész ideje alatt sohasem szünet meg vádolni a német és monarchiai önkényuralmi vezetőséget, aki a háború előtt is mindig azon fáradozott, hogy Magyarország azoknak az országoknak barátságát keresse, a melyek most leghatalmasabb oszlopoi a szövetségesek táborának.

Nagyon felütöttek az, aki Magyarországot az osztrák császár a Habsburg uralkodó, a Bécs előtt mindig meghajló magyar kormányok vagy a jelenlegi képviselőház után itélné meg, a mely még mindig ugyanaz, amit a németek legnagyobb barátja, Tisza hozott össze hallatlan erőszakoskodások és vesztegetések segítségével s a melynek csak a kisebbségeről lehet elmondani, hogy igazi képviselője a magyarországi népeknek.

A magyar nemzet még most is alig tudja a szavát fölemelni a nagyvilág előtt, de azt a pár szót, amit eddig kimondott, meg kell hallania elsősorban Amerikának, a mely Wilson elnökkel együtt legfőbb reménye minden kisebb nemzetnek.

Ugy az amerikai, mint az otthon élő magyarság szilárdan hisz benne, hogy Wilson elnök, akinél gyorsabban senki sem emelkedett a világ legnagyobb emberei közé s akinél jobban kevesen szolgáltak rá erre a kiemelkedésre, az igazságot Magyarországgal szemben is pártatlanul fogja gyakorolni.

Magyarország új élet és szebb jövő előtt áll s ha vágyai megvalósulnak, ha a teljes függetlenséget kivívja, Ugy Wilson elnök lesz az, akinek a legtöbbet köszönheti.

HUNGARY'S DECLARATION OF INDEPENDENCE.

Hungary has at last spoken her will, which she should have declared long ago. At last those who have wakened in whose hands Hungary's destiny lies and they have taken that step, without which Hungary never could have started on the path leading to her new development and glorious future. The meager news tells us, that the Hungarian Parliament has declared in a draft sent to the King, that Hungary severs herself from Austria in every respect, will be independent and only the person of the ruler shall be the same in both countries.

What this step means to the future life of the country, need not be lengthily explained to any Hungarian. One, who is just a little familiar with the history of Hungary, knows what suffering, humiliation and deprivation of rights she has endured during those centuries, since her fate was connected with the Habsburgs and Austria. Since the Hungarian throne is held by the Habsburgs, the Hungarian nation had to always hold her hands on the sword and this sword often had to be drawn to protect her life, rights and constitution against her own kings. The Hungarian nation, even if she forgave the terrible sins committed against her, did not forget them and patiently awaited the time, when her hour of liberation should strike. For centuries she waited in vain, she often tried to speed this liberation by arms in vain — and at last this opportunity has arrived.

The American newspapers freely discuss this momentous turn of Hungary's fate. We know, that this decision of the Hungarian Parliament was not only a result of tiring of war and foresight of certain defeat, this has been a centuries — old wish of the nation and the war brings about the fulfillment of this wish, she will be amply repaid for the untold sufferings she has borne. After the outbreak of the war the nation soon saw, that she was shedding her blood for foreign interests and found out, that she was a tool in the hands of Germany and Austria, just as she always had been. The Alliance with Germany was not made by her consent. Hungary and the Hungarian people never wanted war and if it is true, that Germany was plunged into war by its selfish and ambitious leaders, this is a hundred times truer of Hungary.

Hungary never wanted or strived to be a great power and never had ambitions for expansion. And if she took to arms now, it happened only, because she was told, that she must fight for her existence. It is said about the German people that they are not any better, their leaders and the great mass of people stands firmly in back of the sovereign and the military leaders. It may be, that this is true, but if it is a sin of the German people, than is must be considered as a redeeming point of the Hungarian nation, that it never stood in back of its ruler and military leaders. The nation could never be in true accord with its Habsburg rulers. And as this is known by every one in Hungary, so must this fact be known by President Wilson also, which is proved by the fact, that Hungarians in America are not considered alien enemies.

President Wilson knows, that the true Hungary is represented by that minority of the Parliament, one member of which recently declared: We are the friends of the Allies! — the leader of which, count Michael Károlyi throughout the duration of war fearlessly attacked the autocratic leaders of Germany and Austria-Hungary, and who even before the war strived to gain the friendship for Hungary of those nations, which are now the bulwarks of the Allies.

It is only one with a superficial judgment, who would judge Hungary by the Habsburg Austrian emperor, by his advisers, or by those Hungarian governments, which always bent its knees before Vienna, or by the present Hungarian Parliament, which was banded together years before the war, by Germanys most powerful henchman, Count Tisza by the aid of unheard of tyranny and bribing and only about whose minority can be said, that it is the true representative of the Hungarian nation.

Even at this time the nation is hardly able to lift her voice before the world, but the few word, she has spoken, must be heard in the first place by America, which is together with President Wilson the main hope of every smaller nation. Both the Hungarians of America and those who are in Hungary firmly believe, that President Wilson will impartially maintain the course of righteousness toward Hungary. Hungary stands before a new and glorious future and if her hopes are realized, and she gains her longed for independence, she will owe the greatest debt to President Wilson.

A NÉMET HADSEREG MÉG MINDIG ERŐS.

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, Pa. on Oct. 24, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

LONDON. — Maurice angol tábornok a következőket írja a harctéri helyzetéről: A legutolsó napok fízettségűsége természetesen azt az eredményt hozta létre, hogy a népek túlzott fogalmal legyenek a nyugati harctér tulajdoképeni helyzetéről. A szövetségesek helyzete kétségkívül nagyon kedvező most, de azért a helyzetet nem szabad túlbecsülni a saját javunkra. A németek maguk adták lelkét a túlságos bizodalom veszedelmébe. Voltára nézve ez nemcsak hogy nem szabad elfelejtünk, de nagyon is ésszerű kell tartanunk mindenkör. Beszéltek a legutolsó napokban egész német hadseregek élvájáról, egy második és még nagyobb Szedánról, részéről azonban megvallom, hogy jelenleg még nem látok semmi olyan jelet sem, a melyből a német hadsereg közeli katasztrófájára lehetne következtetni.

Haig október 8-iki győzelmének eredményeképpen a németek vissza kellett vonulni az úgynevezett Hunding és Krimhilda hadvonalakhoz, épen úgy, mint az aug. 8-iki diadalok a Hindenburg vonalig kényszerítették vissza őket. Ezt a második visszavonulást még be sem fejezték egészen, az amerikaiak Verdun fölött már áttörték a Krimhilda vonalat is. A franciaik Soissonnál betörték a Hunding vonalra, míg az angolok Le Chateau és Solesmes mellett a Hunding vonal északi végét fenyegetik. Nagyon kétséges, hogy a németek ezeket az állásokat megtudják-e tartani valami hosszabb ideig. Annnyit azonban meg kell adni nekik, hogy a visszavonulásukat jól csinálták meg. Erős ellentámadásokat intéztek a szövetségesek ellen és semmi sem mutatja azt, mintha harci kedvük megtört volna, bár az bizonyos, hogy láthatólag meggyöngült.

Rendkívül nehéz feladat egy olyan hadsereg valamelyik részének elvágása, a mely négy millió emberből áll s a mely egyetlen hosszu hadvonalat képez s nem ad alkalmat az ellenségnek arra, hogy oldal támadásokkal zaklathassa. Ha a német hadvezetőség azt látja, hogy seregeinek egy része veszedelmes helyzetben van, a modern harcászat eszközeivel elég sokát tudja az illető helyet védeni, hogy azalatt kisebb nagyobb veszteséggel a sereget eltávolíthassa róla, a hadi fölszereléssel együtt. Seregei a visszavonulásban minden egyes utat használhatnak, ami a hátuk mögött van, minden vasutvonalal együtt, pedig sok olyan vasutvonal is van, amit a térképek egyáltalában nem tüntetnek föl, mert a németek az elfoglalás után építették őket. Ilyen körülmények között a szedáni nagy német megadást aligha ismétlődhetik meg. Mind ennek dacára azonban a katonai helyzet minden jó kilátást ígér, mert az ellenségnek ellenálló ereje alább hagyott, míg Foch seregei minden nap nagyobb erővel tudnak támadni. Ennek bizonyosságát látjuk a harctérek legutóbbi eseményeiben és a szövetséges seregek csoportulásában.

Az első amerikai hadsereg, a mely dicsőséget szerzett magának St. Mihielnél s azóta is mindig hátrább sorítja a németeket a Krimhilda vonalon is, tul, mely két-hónapos meg. És most már a második amerikai hadsereg is ott van a csatamezőkön. Azokból az adatokból, a melyek elárulják, hogy mennyi amerikai katona van odaát, bátran feltételezhetjük, hogy hamarosan a harmadik amerikai sereg is odaát lesz. Azalatt is az amerikai katonák szakadatlanul fognak átözölni.

Az amerikai katonák számának a nagy növekedése révén Foch a francia sereget kivette a központból és föküldte Flandriába, a hol a belea sereggel és Plumer tábornok angol csapatával Albert belga király fővezérelete alatt van. Ami most Flandriában történik, az tulajdonképen csak ismétlése a szeptemberi eseményeknek. A németek tartalékjai ezeknek a harcoknak következtében erősen fogynak s ezt a hiányt csakis úgy tudják pótolni, hogy más frontokról hoznak el katonákat, a hol a harc nem olyan élénk.

Foch viszont megteheti, most már, hogy minden fronton egyforma elővel támadhat s nem kell az offenzívát egyes pontokon meggyöngíteni. Ma itt támad, Holnap Flandriában, vagy

A naptárszállítási 15 centeket már most elfogadjuk és a naptárt, megjelenése után azonnal küldjük azon előfizetőinknek, kik a szállítási díjat beküldik.

Rendezze tehát lapunk minden olvasója előfizetését, hogy gyönyörködhessen a Magyar Híradó pompás nagy naptárában.

Küldje az előfizetési pénzt és a naptárszállítási díjat címünkre:

MAGYAR HIRADÓ 4805 SECOND AVENUE, PITTSBURGH, PA.

Bányászok kerestetnek

a Creighton Coal Works, Creighton, Pa. bányába. A szén 5-7 láb, jó tető és al, nyitott lámpa. Pick és Machina munka. — Jó 3-4-5 szobás házak 6-8 dollár havonta. Lakók, templomok és jó társadalom. Creighton, Pa. egy szép bánya városka a Pennsylvánia vasut vonalán, 20 mérföldnyire északra Pittsburghtól, az Allegheny River mentén. A mi bányászaink igen szépen keresnek és mind megelégedett. Jelenkezmi lehet a U. S. Employment Service-nél Pittsburghban, Pa. vagy személyesen vagy levélileg Mr. CHARLES E. CRAIG Superintendensnél, CREIGHTON, PA.

(okt. 17.)

másutt s ezt a módszert alkalmazhatja most már, mindaddig, a míg a németek olyan ajánlattal nem állanak elő, a mit a szövetségesek elfogadhatónak tartanak.

Tisztaban lehetünk tehát vele, hogyha a németek teljes összetörése nem is várható hamarosan, azért a helyzet annyira kedvező, hogy a németek legyőzése és a szövetségesek föltételeinek elfogadtatása bizonyosra vehető.

Azonkívül teljesen szavahihe-tő hírek szerint a németek politikai és belügyi viszonyai olyanok, hogy nehézség tekintetében vetekednek a katonai vezetőség bajaival s amikor látjuk, hogy olyan hirtelen összeomlás is lehetséges, mint a mi-lyen Bulgáriáé volt, akkor azt gondoljuk, hogy egyéb ilyen dolgok is megtörténhetnek. (1.)

SEGÍTSÉGET KAPNAK A CSEH CSAPATOK.

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, Pa. on Oct. 24, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

VLADIVOSZTOK. — Hogy az Egyesült Államok valóban segíteni akarja Oroszországot, annak erős bizonyítéka az, hogy a cseh-szlovák sereg számára ajándékol adott holmik most érkeztek meg a Vörös Kereszt útján. Az Egyesült Államok hadügyi bizottsága iródatt nyitott Vladivosztkában s gondoskodni fog róla, hogy elegendő petroleum, ruházat, vasárú és egyéb dolog menjen oda Amerikából arra, hogy a nép és katonaság el legyen látva.

A mostani szállítmányban van 75 ezer télikabát és sok egyéb fontos szerelvény, amelyek nélkül a cseh-szlovákok nem bírták volna el a szigorú sibiriai telet. Egyes dolgokat már a múlt héten megkaptak, nehogy a tél beállta készületlenül találja őket. A szállítás nagy kérdése még most sincs megoldva a zavaros politikai és általános viszonyok miatt, de remélik, hogy ezt is megoldják, különösen mióta egy a Horváth, mint az Omszk kormányok egybeolvadtak és a nép azóta mindig jobban támogatja őket. (7.)

Fizessen elő a MAGYAR HIRADÓRA, előfizetési ára: egy évre \$1.50.

A MAGYAR HIRADÓ NAPTÁRA

már munkában van. Mint minden évben, úgy az idén is naptárral fogunk kedveskedni olvasóinknak, mely tele lesz pompás olvasnivalókkal. Naptárunk az idén korán fog megjelenni s azt mindenki megkapja, ki nincs hátralekban előfizetésével és szállítási díj címén beküld 15 centet.

A naptárszállítási 15 centeket már most elfogadjuk és a naptárt, megjelenése után azonnal küldjük azon előfizetőinknek, kik a szállítási díjat beküldik.

Rendezze tehát lapunk minden olvasója előfizetését, hogy gyönyörködhessen a Magyar Híradó pompás nagy naptárában.

Küldje az előfizetési pénzt és a naptárszállítási díjat címünkre:

MAGYAR HIRADÓ 4805 SECOND AVENUE, PITTSBURGH, PA.

A MAGYAR HIRADÓ KITÜNŐEN FELSZERELT NYOMDÁJA

Mindenféle nyomtatványokat, alapszabályokat, okmányokat, levélpapírokat, borítékokat, szinlapokat, belépti jegyeket, stb. a legolcsóbban, legszebben és leggyorsabban készít el. — Vidéki megrendelések gyorsan, pontosan és a legteljesebb megelégedésre szállítatnak. Számos köszönő levél van birtokunkban. — Kérjük az amerikai magyarság pártfogását.

MAGYAR HIRADÓ 4805 SECOND AVE., PITTSBURGH, PA.

FÉLMIL

A miót vésége, az zatos fejlődés a legmagasnak létszám meg az éle, sebb, mint, júliustan e zamban 42 ezer. Enny a Ehez a is, akik jel zetek, de. Mig a háb teljes jog gpnak szá díjak befiz értelmében gáiktól, de hátralekát ket a szá jar az 520 Bizony szervezet. meg a vil csakis egy mely enny anjőe ez a munkássze Termé zat jelent kadatlan k annak kő kadatlanl nák egyar ról sohas hogy min akik huse munkájuk Enne ménye az egész orsz uniónak n az egész a tagok s kor a bár sikeres fo És a kezd von erőségek gusztsaba nyavideki digi vára osztályok lyamatba nek a m Meg lamennyi Ebből töl de még n allanak a ja abban addig ne az unió vezet b saját un meg fog

Okto keménys körülbel man ele a mely am a nyászai hogy l gáltat bányász pen ág jóval t mint Azt mo ség ki fog me bányás

MAGYAR HUNGARIAN

BÁNYÁSZ MINER

FÉLMILLIÓ TAGJA VAN A BÁNYÁSZUNIONÁK.

A mióta a világ legnagyobb és leghatalmasabb munkás szövetsége, az amerikai bányászunió fennáll, életében mindig fokozatos fejlődést lehetett tapasztalni, ennek a fejlődésnek azonban a legmagasabb fokára most, a háború ideje alatt ért el. Tagjainak létszáma mindenkor szaporodott, de most történik először meg az életében, hogy büszkén mondhat magának nem kevesebb, mint fél millió tagot. Ezt a rengeteg számot az unió még júliusban elérte és augusztusban túl is haladta. Júliusban kerek számban 422 ezer fizető tagja volt, augusztusban majdnem 430 ezer. Ennyi rendszeres fizető tagja az uniónak sohasem volt.

Ehhez a számhoz azonban hozzá kell adni azoknak a számát is, akik jelenleg a hadsereg tagjai és így tagsági díjat nem fizetnek, de azért az unióval épen úgy nyilván vannak tartva. Míg a háború tart, tagdíjakat nem fizetnek, de azért épen olyan teljes jogú tagjai az uniónak, mint az otthon maradtok. Tagoknak számítaniuk továbbá azok is, akik bármilyen okból a tagdíjak befizetésével késedelmeskednek. Ezeket az alapszabályok értelmében bizonyos idő múlva föl kell függeszteni tagsági joguktól, de a tapasztalat szerint a legtöbb megfizeti minden hátralékát és így rendszeres tagoknak számítandók ezek is. Ha ezeket a számokat összeadjuk, az unió általános taglétszáma közel jár az 520 ezerhez, ami tetemesen több félmilliónál is.

Bizonyos, hogy sehol a világon nincsen még egy munkásszervezet, amely ennyi tagra mutathatna rá. Nem volt eset még a világ történetében, hogy olyan szervezet legyen, amely csak egyetlen egy iparág munkásait foglalja magában s a mely ennyi tagot mondhatna magának. Az amerikai bányászunió ez a dícsőség, hogy a világ fönnállása óta a legnagyobb munkásszervezetnek mondhatja magát.

Természetes, hogy ez az óriási és szinte megdöbbentően sokat jelentő eredmény csakis hosszú évtizedek munkája és szakadatlan küzdelme révén jöhetett létre. A bányászunió csakis annak köszönheti ezeket az eredményeket, hogy mindenkor lakadatlanul törekedett terjeszkedni s hogy vezetői és közkatonák egyaránt mindenkor szívukon viselték az unió ügyét és arról sohasem feledkeztek el. Az uniónak nagy szerencséje volt, hogy mindenkor nagy szerencsével tudta kiválogatni a vezetőit, akik hűségesen megféleltek a beléjük helyezett bizalomnak s munkájuk nyomán a szervezet évről évre fejlődött és erősödött.

Ennek az állandó és feltűnően gyors erősödésnek másik eredménye az volt, hogy az unió tekintélyt szerzett magának az egész ország népe és hivatalos köréi előtt egyaránt. A bányászuniókat mindenkor nagy száva volt nemcsak a munkásvilág, de az egész ország életében is. És ez a súly mindig nagyobb lett a tagok számának növekedésével s nagy különösen most, amikor a bányások munkája oly nagy fontosságúvá lett a háború sikeres folytatása érdekében.

És a fejlődés nem állt meg, sőt igazi lendületet csak most kezd venni olyan vidékeken, a melyek eddig bevehetetlen erősegeknek tetszettek a szervezett bányások serege előtt. Augusztusban például 76 új osztálya alakult az ország minden bányavidékén, de érdekes, hogy a szervezetenélgy legerősebb eddigi vára, West Virginia vezet a legnagyobb számmal az új osztályok terén. Itt rendkívül élénk szervező mozgalom van folyamatban s a szép eredmény első sorban ezeknek a szervezőknek a munkája nyomán állott elő.

Meglehető pontos adatok szerint az Egyesült Államok valamennyi szénbányájában mintegy 700 ezer bányász dolgozik. Ebből több mint félmillió az unió zászlaja alá sorakozott immár, de még mindig majdnem 200 ezer olyan bányász van, akik kívül állanak az unión. A vezetőség a munkát egyáltalában nem akarja abbahagyni, sőt csak csökkenteni sem s elvan tökélyre, hogy addig nem nyugszik, míg minden egyes bányász ott nem lesz az unió falain belül. S amit bizonyosra lehet venni, ha a szervezett bányások ezután is olyan lelkesedéssel karolják föl a saját uniójuk ügyét, mint eddig, akkor ez is rövid időn belül meg fog történni.

A KEMÉNSZÉN BÁNYÁSZOK BÉRJAVÍTÁSA.

Oktober elején megígérték a keményszén bányásoknak, hogy körülbelül meg a hónap folyamán életbe lép az új bér skála, a mely megközelítőleg egyformán bérreket biztosít nekik azzal, amit az ország puhászén bányászai kapnak. Azt mondják, hogy látszatra igazságot szolgáltat az a terv a keményszén bányásoknak, de tulajdonképpen az ő javukra van, mert így jóval többet tudnak keresni, mint a puhászén bányások. Azt mondják, hogy ez a különbség különösen a háború után fog meglátszani a kemény szén bányások jávára, amikor a pu-

haszén bányák vissza esnek a háború előtti munkaviszonyok közé. Ez a vélemény azt jelentené, hogy a keményszén bányák munkája sokkal állandóbb, mint a másikké, amit az a tény is bizonyít, hogy a keményszén bányák éveivel a háború előtt is mindig dolgoztak, olyankor is, amikor a puhászén vidékeken nagyon pangott a munka. Jelenleg is minden fel arra mutat, hogy a keményszén bányák munkája hosszú évekig állandóan jól fog menni, sőt, jóslatják, hogy az idő múltával mindig több munkára lesz szükség náluk, amit a puhászén bányákról nem igen mer jóslolni senki sem.

Következésképpen a munkaviszonyok is állandóan jók lesznek s így a bányások itt sokkal állandóbban dolgozván, több-

Ladolókat keresünk CLYDE MINE FREDERICKTOWN, PA.

7 láb magas a szén. A legjobb munka és megfizethető viszonyok. Nincs gáz.

A Riveren is szállítunk szénét és mindennap dolgozunk. FREDERICKTOWN, PA. 8 mérföld csak Brownsville, Pa. felett a Pennsylvania vasuton. Jelenkeznek vagy írjon a bányász-szuperintendensnek.

CLYDE MINE, Fredericktown, Pa. Jelenkezhet akármelyik hivatalos munkaközvetítő hivatalban is. Mutassa fel ezt a hirdést. (Dec. 26.)

bet tudnak keresni, mint amott, a hol esetleg ismét előjönnek az elmúlt évek hosszú és keserves munkaszünetei.

Ezek azonban csak vélemények, amiket a jövő vagy igazolni fog, vagy váratlanul és előre nem látott esemény történik a világon, a jóslatás még kockázatosabb vállalkozás, mint egyébkor volt.

MEGINT AZ ITAL.

Dubois a Clearfield szénvidék egyik fontos központja. Ebben a városban gyűltek össze október elején a kerület sörgyárosai és palinkafőzői, még pedig az országos szénfelügyelőség összehívására, hogy megbeszéljenek egyes dolgokat, a melyek természetesen a bányások ivási hajlandóságával voltak szoros összefüggésben. A gyűlésen a szénfelügyelőség is képviseltette magát és a nevezett főzők és palinkagyárosok megígérték, hogy nem fognak szesz-italt szállítani száraz területre. Megígérték továbbá azt is, hogy csakis olyan embereknek fognak italt eladni, akiket ők maguk személyesen ismernek. (Elképzelhetjük, hogy e derék emberek jóismerésének száma milyen rengeteg mértékben meg fog egyszerre szaporodni.) Szigorúan kijelentették azt is, hogy a dugva történt italmérésnek ők maguk fogják nyakát szegni. A gyűlés előtti napokon az ital kiskereskedők is ehhez hasonló ünnepélyes ígéretet tettek.

A szénfelügyelőségnek elhatározott szándéka, hogy az ország valamennyi szénterületén hasonló intézkedéseket fog életbe léptetni, mert a bányásoknak az a része, a mely szívesen megissza, ha van mit, nem igen hajlik a szép szóra és szívesen isszik a kelletnél többet is, aminek aztán a bányák rendszeres munkamenete-issza meg a levét. A statisztikai adatok szerint a tulságos italozás révén az átlagos széntermelésük 5-10 százaléka el vesz.

DICSÉRETES HATÁROZAT.

A Butler-Mercer szénmezők bányászai általában szépen dolgoznak, amit az a körülmény mutat legjobban, hogy a bányákból állandóan több és több szén kerül ki. A bányások tulajdonképpen teljes időt dolgozik.

Legutóbb a Zenith bányák munkásai gyűltek össze és ünnepélyesen kötelezték magukat arra, hogy hetenkint valamennyien kidolgoznak 50 órát egészen a háború végéig, hacsak olyan okok meg nem akadályoz-

zák őket, ebben, ami nem több, függ s ünnepélyesen megígérték, hogy a maguk részéről mindent elkövetnek, hogy a Butler-Mercer szénmezők a lehető legszebb eredménnyel dolgozzanak.

AZ OHIOI BÁNYÁSZOK HAZAFISÁGA.

John Moore, az unió ohioi kerületének elnöke jelenti, hogy a kerületnek 600 fiókja közül eddig száznak a jelentését kapta meg a negyedik Liberty Loan vásárlásának ügyében. Ez a száz fiók igen szépen működött, a mennyiben tagjai 726 ezer dollár értékű Liberty Bondot vásároltak, azokonkívül október elején vettek War Savings Stampset is több mint 432 ezer dollár értékben. Ha a többi fiók is ebben az arányban adoztat, akkor az ohioi szervezett bányások valóban büszkén mutathatnak arra a hazafias szellemre, a mely áthatja őket.

BÁNYA BEOMLÁS WILKESBARREBEN.

WILKESBARRE, PA. Az ide közel lévő Plains nevű bányatelepen veszedelmes bányabeomlás történt a napokban, a mely számos hazatönkretett és az új High School épületet is megrongálta. A kár 50 ezer dollár. Emberéletben nem esett kár, mert a bányász lakosságát előre figyelmeztették a veszedelemre.

LIBERTY BOND A BÁNYAPLÉZEKEN.

Kastély András gyűjtése.

CAMBRIDGE, Ohio. — Az amerikai magyarság nagyarányokban vette ki részét a 4-ik Liberty Bond jegyzéséből. A jegyzések jóval fölül fogják múlni a korábbi jegyzéseket. Kastély András, lapunk Cambridge, O. képviselője is arról tudósít benyunkat, hogy a Cambridge, s környékén lakó bányászok gavalérosan jegyzet. Az ottani bányások 99 százaléka vásárolt pontot s az összeg meghaladja a nyolc ezer dollárt. Kastély András a magyarok között buzgólkodott szép eredménnyel.

MAGYAR TEMPLOM STAR JUNCTIONBAN, PA.

Mint már többször megírtuk a star junctioni katolikus magyarság számára a "Washing-

BÁNYÁS ZOK KERESTETNEK.
A Mercer Iron and Coal Co. Stoneboro, Pa. Mercer Co. A New York Central és a Pennsylvania vasuton, valamint a Sutton, Pa. Clay Co. bányáiban, az utóbbit a New York Central vasuton vonalán van.
A szén 4 és 6 láb. Gáz, pala nincsen. Nyitott lámpával dolgozunk. Pék és gép munkák. Vasúti kocsik van elj. az állandóan dolgozunk.
A szén 4 és 6 láb. Gáz, pala nincsen. Nyitott lámpával dolgozunk. Pék és gép munkák. Vasúti kocsik van elj. az állandóan dolgozunk.
Jelenkezzen személyesen a bányász-szuperintendensnél Stoneboro, Pa. vagy írjon a Mercer Iron and Coal Co. Stoneboro, Pa. vagy bármely állami munka közvetítőnél. Hozza e hirdést magával. (Nov. 21.)

Bányászokat keres a BULGER BLOCK COAL COMPANY BULGER, Washington, Co., PA.
5-5 1/2 láb magas szén. A bányája kárban van. NINCSE GÁZ. Dülöznék egész nap. Nyitott lámpa.
BULGER, PA. kedves kis város a P. C. C. & St. L. RR. 24 mérföldnyire nyugatra Pittsburghtól. Nagy szobás kőműves házak vannak 40-50 hátszeres lakók és templomok. Jó víz.
A mi emberünk penz csinálnak és megfizetnek.
Jelenkezzen személyesen a bányász-szuperintendensnél, vagy írjon e címre: BULGER BLOCK COAL COMPANY, 6366 Frankstown Ave., Pittsburgh, Pa. (Nov. 14.)

József 3 dollárt és Zavara István 1 dollár 50 centet. Adoztató helyre: Safrankó Ferenc 10 dollárt, Jurecskó István, Tóth Mihály, Gyetvay Mihály 5-5 dollárjával, Csik Lukács Rémiás Ferenc, Kozma Ferenc 2-2 dollárjával, Karóczy István 1 dollárt, Szent olajtartóra: Lőrincz József és Venczel József 2-2 dollárjával, Füstölőre Hadobás József és Ár János 2-2 dollárjával, Szentelvtartóra: Belkovics Pál 5 dollárt, Szarvas Mihály 2 dollárt, Gyertyatartókra: Kozma József és családja: 10 dollárt, Sztancsik István és Jurecskó János és családjaik 5-5 dollárt, Cipó Mátyás 3 dollárt, Záborszky István a misézésnél szükséges eszengtyút Gules Ferencné, Banu Jánosné az oltárterítőket rendeltek meg.
Kovács Lajos plebánus szép szavakban köszönte meg a derék hívek áldozatkészségét és kifejtette, hogy a star junctioni hívek példái lehetnek az áldozatkész híveknek, akik azért haladhattak csak ilyen szépen, mert engedelmessékedt lelki-ajnyuknak és az ő szava után indultak el. Ezután elhatározta, hogy a templomszentelést nagy ünnepségek keretében november hó 24-én tartják meg és erre a környékbeli összes egyteleket meghívják. A templom összes berendezés az adományokkal és a gyűjtött 1170 dollárral együtt teljesen ki lesz fizetve, így ha még a hívek és más lelkes katolikus magyarak hozzájárulnak a star junctioni katolikus magyarság templomának berendezéséhez, úgy a templomszenteléskor egy cent adósság sem fogja a híveket terhelni. A hívek mozgalmat indítottak a templomszentelésre és így november 24-én meg fognak kondulni a star junctioni magyar templom harangjai is, hogy hirdessék a derék star junctioni hívek jóságát és hit-hűségét.

KERESZTSZENTELÉS.

CALUMET, PA. A szülői szeretet és férj hűségnek jeleképpen az abaujmegei Forrócsé községből Calumetbe vándorolt Cserenyák család a múlt vasárnap délután adózott méltóképen. Eppen egy esztendője tették el Cserenyák Lajosné, született Kiss Erzsébetet, akit férje, gyermekei és rokoni rájengésig szerettek. A megboldogult édes anyuk emlékre a gyermekek és hű férje, Cserenyák Lajos egy díszes kókeresztet emeltettek a mammothi katolikus temetőben és a jó anyasírt díszes vaskerítéssel vették körül. Mult vasárnap kihozták plebánusukat Kovács Lajos Connellsvilléről, aki szép beszéd kíséretében szentelte meg a keresztet, majd a megjelent családtagok és jóbarátok s ismerősök elénekelték a "Libe-

Szénbányászok kerestetnek.
Csalados és magános szénbányászok azonnal felvételnék a Hilliards és Argentine, Pa. Butler County bányákba. A szén Hilliards bányában 3 és fél láb. Az Argentine bányában 4-4 1/2 láb. Gáz nincs, sem pala. Gép szén.
Ezen 4-5 szobás házak 2-6 dollár. Templomok, iskolák a óvatorok helyek. A bányák a Bostemer és Lake Erie vasuton vannak. Butler, Pa. Butler County bányákban. A szén Hilliards bányában 3 és fél láb. Az Argentine bányában 4-4 1/2 láb. Gáz nincs, sem pala. Gép szén.
Jelenkezzen személyesen a bányász-szuperintendensnél, vagy írjon a Mercer Iron and Coal Co. Stoneboro, Pa. vagy bármely állami munka közvetítőnél. Hozza e hirdést magával. (Nov. 21.)

BÁNYÁS ZOKAT KERES AZ Erie Coal Mining Co., FERRIS, PA.
4 láb 2 inch és 5 láb 6 inch szén. NINCSE GÁZ. Nyitott lámpák. Fehér rohamos szor. Mész és pük munka. Van vasúti kocsik. Utj. 50 szobás házak. Házber. 5 és 6 dollár.
A bányája Ferris, Pa. van, a Bostemer és Lake Erie vasuton, Butler és Grove City, Pa. között. Bővebb felvilágosítást írjon a Superintendensnek. Erie Coal Mining Co., FERRIS, PA.
Vagy pedig a hivatalos "elhelyező" íródnál, hozzá ezen hirdést magával. (Nov. 14.)

rá". A Cserenyák család mindenkor hű tagja volt a connellsvillei magyar hitközségnek és mindenben kivette annak minden tagja részét egy a templomalapításánál, mint annak későbbi segítségével. Ujabbán, hogy Traugeron Kovács Lajos plebánus buzdoklására folytán a magyar templom épülőfélében van, a Cserenyák család az első között volt az adományozásban. — A minapában keresztelte meg a magyar plebánus az abaujmegei Takárs Imre és neje a forrói Balogh Margit kis leányát Margit névre, mely alkalommal a keresztelői tisztsgyűlés Cserenyák Jánosé s neje Tótkeszy Ilona töltötték be. A derék Cserenyák János mint keresztapa nem feledkezett meg a templomról, hanem a keresztelői mulatságon, melyet Uniteden Takárséknál tartottak a templom részére 22 dollárt kollektált a vendégektől. Itt közzük az adakozók névsorát. Takárs András és neje 5 dollárt, 2-2 dollárjával; Cserenyák János és neje, Takárs István és neje, Szobota Lajos és neje, Suba Sándor és neje, Olajos András 5 dollárt, 1-1 dollárjával; Ifj. Cserenyák Lajos, Subaj András, Balogh Mihály és neje.

A MAI INFLUENZÁS IDŐKBEN.

A influenzás idők egészségi szabályai között első helyen áll a szabály: "Elkerülni a székrekedést és a beletet állandóan rendben tartani." Ha vigyázunk a beleinknek mindennapi rendszeres működésére, ellenálló erőnk azonnal növekedni fog és segítséget nyújt arra, hogy a betegséget leküzdhesük. Triner-féle Amerikai Keserő Bor Elixír erre a célra a legmegbízhatóbb szer. Nemcsak rendkívül hatásos, hanem ezen felül jóízű is, minek folytán kimagaslik a közönséges hasajtók közül. Kaphatja minden gyógyszerárban. Ára \$1.10. — Más gyógyszerek, melyeknek mindig kéznél kell lenni a háznál: Triner-féle köhögés elleni szer, hűlés köhögés ellen (áruk 25 és 50 cent minden gyógyszerárban, postán küldve 45 és 75 cent), ez a szer megszünteti a reumás fájdalmakat, neuralgiát, agyéknyilalást, stb. Joseph Triner Company, 1333-1343 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. — Egyben azt ajánljuk, hogy vegyen még több Liberty Bondot. (Adv.)

OLVASÓINKAT FELKÉRJÜK, HOGY A CIMVÁLTOZÁS BEJELENTÉSÉNél MINDIG ÍRJÁK MEG AZT A CIMET, AHOVÁ A CIMVÁLTOZÁS ELŐTT JÁRT A LAP, MERT A RÉGI CIM NÉLKÜL AZ UJAT NEM VEZETHETJÜK ÁT.

stetnek Works, A...
RAIG...
TÁRA...
MAGYAR...
Hiradó...
szállítási...
RGH, PA.

KIS HIRDETESEK

Kereset, ellátást nyer vagy keres, talált vagy elvesztett tárgyak, alkalmazást nyer (házatartás vagy magánalkalmazott), ...

A SZABADSÁGHARC KIS TÖRTÉNETEI.

Hogy lett őrnagy Csutak Kálmán?

A vízaknai véres csata után, mikor Bem apó a visszavonulást elrendelte, Csutak Kálmán kapitány észrevette, hogy a patika előtt álló három ágyú meg menthető. Azonnal a református templom melletti utcába irányította azokat.

Az utca végén azonban már osztrák gránátosok álltak keresztben. A tüzerek megzavarodva álltak meg. Csutak elukre állott és így kiáltott: — Csak előre, keresztül fogjuk törni magunkat!

A tüzerek nekinyargáltak a csatáráncnak és csakugyan áttörték. Az ágyúk meg voltak mentve. Bem e hőstettet egy dombrol nézte, aztán gróf Bethlen Gergely alezredeshez fordult: — Az a fiatal őrnagy igen jó katona! — mondta az öreg.

Igy lett őrnagygyá Csutak Kálmán a vízaknai csatában. Ezredes ur, az ellenséget mind elhőztük.

Asbóth alezredes alatt egy hadosztály honvéd táborozott Poroszlón. Asbóth nagyon kíváncsi lett volna megtudni, hogy van-e és mennyi ellenség Gyöngyösön.

Két vitéz őrmester: Filep György és Jeremiás Miklós nyomban vállalkozott rá, hogy berögz Gyöngyösre. Magukhoz vettek öt bátor honvédet és elindultak.

Az országuton kenyeret szállító párosztszekerekkel találkozott. Megállították s kérdőre vonták a földmivészeket, hogy hová viszik a két szekér kenyeret?

— A németeknek, hogy az Isten akárhová tegye őket. — Hát aztán sok német van-e Gyöngyösön? — Ott bizony nincs más, csak egy magas sarzsí, meg a fekete-sárga polgármester.

— Tudja az örög, hogy vinné el valamennyit. A két őrmester két honvédet hitetett a szekerekre és meghagyta az atyafiaknak, hogy a venyereket a poroszlói honvédtáborba szállítsák. Ezek szives-örömezt engedelmesskedtek.

— Hát aztán a közelben sok-e a német? — tudakozódott tovább Filep őrmester, a mint megfordították a szekereket. — Van ám, mint eső előtt hangya! — dörmögtek ezek.

A két őrmester összenézett. — Tegyük egy kis látogatást Gyöngyösön. — indítványozta Jeremiás. — Tegyük no, — hagyta rá Filep.

Azzal a két őrmester és három honvéd bement Gyöngyösre. — Szállást, gyorsan szállást, négyezer honvéd jön utánunk! — kiáltották az örvendő polgároknak.

Egy pillanat múlva híre futott az egész városban, hogy jönnek a honvédek. Nagy tömeg gyűlt körük s lelkesülten éljenek a szállás-csinálókat. A két őrmester a város házára ment és elfogta a polgármestert. — Ön élelmet szállított az ellenségnek tehát hazaáruló! — röffent rá Filep és azonnal megvasalta.

Aztán mentek az Orczy-Kasztélyba. Kinn sétált Montecucoli ezredes. Az honvédek szuronyszegezve törttek feléje. Az ezredes sóbálynnyá meredt. — Hát ezek honnan a pokol-

ból pottyannak ide? — Ezredes ur, négyezer honvéd jár nyomunkban, adja meg magát! Az ezredes szó nélkül átnyitotta a karjait, két előfogatot kerítették s egyikre a két őrmesterült az őbesterrel, a másikra a konvédek. Montecucoli aggodalmasan csavargatta a nyakát jobbra-balra, de egy fia-osztrákot se látott.

Este volt, mikor elérték a honvédtábor. Az őbester tünnt Asbóth elé vezettek: — Ezredes ur, — jelentette a két őrmester, — mind elhőztük az ellenséget, a kit csak Gyöngyösön találtunk. — Kevés, de annál szebb falat, — felelt Asbóth ezredes, fagyos pillantást vetve a gróflra.

— Szent Isten, végem van! Hisz ez nem én vagyok. Oda a szépségem! — És keservesen jajszékkelt. Odajött a tábori orvos és megvizsgálta. — Dehogyan lesz önké vége, sőt még csak ezután lesz szép, mert ripacsos bőre lehamlik s új bőrt kap helyette.

Igazán? — örvendezett Pap Gyurka, — no, az már más; de ha felgyógyulok, húszar leszék. — Miért te? — kérdezte Molnár György színesztársa. — Azért, mert húszárral jövsem nem eshetik meg, legfeljebb csak a lovával.

Figyelmeztette rá Papp Gyurkát, de-biz az irányzó oda se hederített; a valgy csávariát nem fordítottá hátrább, hanem tüzet vezetvén. Az ágyú eldördült, a másik pillanatban a tüzes rőppentyű visszaugrott, a tőltényládkra hullott s azokat felrobantotta.

Minket szépen kiáltottak! Pap Gyurka, a színészből lett honvédtüzér Budavár ostrománál ugyanezék megjárta. Irányzó volt az egyik gyunal, amely egy ház tuzfalával szemben volt felállítva. Egy fényi sváb fiu megnezte a löveget, s észrevette, hogy a rőppentyű éppen a tuzfalnak megy s mivel biztosan visszacsapódik, a löveg embereit és a mögöttük lévő rőppentyűládkat fogja szétrobbantani.

Figyelmeztette rá Papp Gyurkát, de-biz az irányzó oda se hederített; a valgy csávariát nem fordítottá hátrább, hanem tüzet vezetvén. Az ágyú eldördült, a másik pillanatban a tüzes rőppentyű visszaugrott, a tőltényládkra hullott s azokat felrobantotta.

Figyelmeztette rá Papp Gyurkát, de-biz az irányzó oda se hederített; a valgy csávariát nem fordítottá hátrább, hanem tüzet vezetvén. Az ágyú eldördült, a másik pillanatban a tüzes rőppentyű visszaugrott, a tőltényládkra hullott s azokat felrobantotta.

Figyelmeztette rá Papp Gyurkát, de-biz az irányzó oda se hederített; a valgy csávariát nem fordítottá hátrább, hanem tüzet vezetvén. Az ágyú eldördült, a másik pillanatban a tüzes rőppentyű visszaugrott, a tőltényládkra hullott s azokat felrobantotta.

Figyelmeztette rá Papp Gyurkát, de-biz az irányzó oda se hederített; a valgy csávariát nem fordítottá hátrább, hanem tüzet vezetvén. Az ágyú eldördült, a másik pillanatban a tüzes rőppentyű visszaugrott, a tőltényládkra hullott s azokat felrobantotta.

Figyelmeztette rá Papp Gyurkát, de-biz az irányzó oda se hederített; a valgy csávariát nem fordítottá hátrább, hanem tüzet vezetvén. Az ágyú eldördült, a másik pillanatban a tüzes rőppentyű visszaugrott, a tőltényládkra hullott s azokat felrobantotta.

Figyelmeztette rá Papp Gyurkát, de-biz az irányzó oda se hederített; a valgy csávariát nem fordítottá hátrább, hanem tüzet vezetvén. Az ágyú eldördült, a másik pillanatban a tüzes rőppentyű visszaugrott, a tőltényládkra hullott s azokat felrobantotta.

Figyelmeztette rá Papp Gyurkát, de-biz az irányzó oda se hederített; a valgy csávariát nem fordítottá hátrább, hanem tüzet vezetvén. Az ágyú eldördült, a másik pillanatban a tüzes rőppentyű visszaugrott, a tőltényládkra hullott s azokat felrobantotta.

Figyelmeztette rá Papp Gyurkát, de-biz az irányzó oda se hederített; a valgy csávariát nem fordítottá hátrább, hanem tüzet vezetvén. Az ágyú eldördült, a másik pillanatban a tüzes rőppentyű visszaugrott, a tőltényládkra hullott s azokat felrobantotta.

Figyelmeztette rá Papp Gyurkát, de-biz az irányzó oda se hederített; a valgy csávariát nem fordítottá hátrább, hanem tüzet vezetvén. Az ágyú eldördült, a másik pillanatban a tüzes rőppentyű visszaugrott, a tőltényládkra hullott s azokat felrobantotta.

Figyelmeztette rá Papp Gyurkát, de-biz az irányzó oda se hederített; a valgy csávariát nem fordítottá hátrább, hanem tüzet vezetvén. Az ágyú eldördült, a másik pillanatban a tüzes rőppentyű visszaugrott, a tőltényládkra hullott s azokat felrobantotta.

Egyik tőltény a másik után robant föl. A fényi sváb tüzerek feltalálták magukat. Közélen volt egy nagy vízes kád, abba ugrottak be és lekuporodtak. Onnan kiabáltak Pap Gyurkának, hogy bujjék közéjük. De Pap Gyurka a füstben, lángban, folytonos durrögásban csak tapogatózva botorkált feléjük.

Mikor közel jött hozzájuk, megragadták s mivel már hajúja és ruhája is égni kezdett, fejét mártották be a vízes-kádba. Alig fordították meg, egy elszült rőppentyű szétvetette a kádat s ok mindnyájan a földre esücsültek. — No, minket szépen kiáltottak! — mondta Pap Gyurka, a kinek az arcát egészen megpörzsölte a láng.

Aréza annivára feldagadt, hogy alig látszott ki a szeme. Rucskös képi volt, de nagyon hű. Tukrót kért s a mint meg látta magát, felkiáltott: — Szent Isten, végem van! Hisz ez nem én vagyok. Oda a szépségem! — És keservesen jajszékkelt. Odajött a tábori orvos és megvizsgálta. — Dehogyan lesz önké vége, sőt még csak ezután lesz szép, mert ripacsos bőre lehamlik s új bőrt kap helyette.

Igazán? — örvendezett Pap Gyurka, — no, az már más; de ha felgyógyulok, húszar leszék. — Miért te? — kérdezte Molnár György színesztársa. — Azért, mert húszárral jövsem nem eshetik meg, legfeljebb csak a lovával.

Figyelmeztette rá Papp Gyurkát, de-biz az irányzó oda se hederített; a valgy csávariát nem fordítottá hátrább, hanem tüzet vezetvén. Az ágyú eldördült, a másik pillanatban a tüzes rőppentyű visszaugrott, a tőltényládkra hullott s azokat felrobantotta.

Figyelmeztette rá Papp Gyurkát, de-biz az irányzó oda se hederített; a valgy csávariát nem fordítottá hátrább, hanem tüzet vezetvén. Az ágyú eldördült, a másik pillanatban a tüzes rőppentyű visszaugrott, a tőltényládkra hullott s azokat felrobantotta.

Figyelmeztette rá Papp Gyurkát, de-biz az irányzó oda se hederített; a valgy csávariát nem fordítottá hátrább, hanem tüzet vezetvén. Az ágyú eldördült, a másik pillanatban a tüzes rőppentyű visszaugrott, a tőltényládkra hullott s azokat felrobantotta.

Figyelmeztette rá Papp Gyurkát, de-biz az irányzó oda se hederített; a valgy csávariát nem fordítottá hátrább, hanem tüzet vezetvén. Az ágyú eldördült, a másik pillanatban a tüzes rőppentyű visszaugrott, a tőltényládkra hullott s azokat felrobantotta.

Figyelmeztette rá Papp Gyurkát, de-biz az irányzó oda se hederített; a valgy csávariát nem fordítottá hátrább, hanem tüzet vezetvén. Az ágyú eldördült, a másik pillanatban a tüzes rőppentyű visszaugrott, a tőltényládkra hullott s azokat felrobantotta.

Figyelmeztette rá Papp Gyurkát, de-biz az irányzó oda se hederített; a valgy csávariát nem fordítottá hátrább, hanem tüzet vezetvén. Az ágyú eldördült, a másik pillanatban a tüzes rőppentyű visszaugrott, a tőltényládkra hullott s azokat felrobantotta.

Figyelmeztette rá Papp Gyurkát, de-biz az irányzó oda se hederített; a valgy csávariát nem fordítottá hátrább, hanem tüzet vezetvén. Az ágyú eldördült, a másik pillanatban a tüzes rőppentyű visszaugrott, a tőltényládkra hullott s azokat felrobantotta.

Figyelmeztette rá Papp Gyurkát, de-biz az irányzó oda se hederített; a valgy csávariát nem fordítottá hátrább, hanem tüzet vezetvén. Az ágyú eldördült, a másik pillanatban a tüzes rőppentyű visszaugrott, a tőltényládkra hullott s azokat felrobantotta.

Figyelmeztette rá Papp Gyurkát, de-biz az irányzó oda se hederített; a valgy csávariát nem fordítottá hátrább, hanem tüzet vezetvén. Az ágyú eldördült, a másik pillanatban a tüzes rőppentyű visszaugrott, a tőltényládkra hullott s azokat felrobantotta.

Figyelmeztette rá Papp Gyurkát, de-biz az irányzó oda se hederített; a valgy csávariát nem fordítottá hátrább, hanem tüzet vezetvén. Az ágyú eldördült, a másik pillanatban a tüzes rőppentyű visszaugrott, a tőltényládkra hullott s azokat felrobantotta.

Figyelmeztette rá Papp Gyurkát, de-biz az irányzó oda se hederített; a valgy csávariát nem fordítottá hátrább, hanem tüzet vezetvén. Az ágyú eldördült, a másik pillanatban a tüzes rőppentyű visszaugrott, a tőltényládkra hullott s azokat felrobantotta.

Figyelmeztette rá Papp Gyurkát, de-biz az irányzó oda se hederített; a valgy csávariát nem fordítottá hátrább, hanem tüzet vezetvén. Az ágyú eldördült, a másik pillanatban a tüzes rőppentyű visszaugrott, a tőltényládkra hullott s azokat felrobantotta.

Figyelmeztette rá Papp Gyurkát, de-biz az irányzó oda se hederített; a valgy csávariát nem fordítottá hátrább, hanem tüzet vezetvén. Az ágyú eldördült, a másik pillanatban a tüzes rőppentyű visszaugrott, a tőltényládkra hullott s azokat felrobantotta.

ÁLLJON MEG MOST HONFITÁRS

Tanulja meg Ön is -- mintahogy sok-sok ezermagyar, -- hogy dóre ember az, aki mindenképpen a maga káran akar okosodni. Tanulja meg Ön is, hogyha gyomor és vértisztító cukorkát akar használni, semmi körülmények között se más, de a gyomor és vértisztító cukorkák királyát, a PARTOLÁT használja csak. Mert

A MAGYAR EMBERT BE LEHET ESETLEG CSAPNI, DE NEM A MAGYAR EMBER GYOMRÁT.

Nem lesz rendben a gyomor, ha valami higlevü, értéktelen utánzáttal maszlagolják. Mert az utánzat -- akárhogy erőlködik is a szószátyár irigység -- mindig csak utánzat és a gyógyító erőben, gyógyhatásban sohaem tudja utólni a PARTOLÁT. Nem csoda hát, ha

A GYOMORNAK A PARTOLA KELL

mert a PARTOLA -- lévén a legtekélyesebb gyomor és vértisztító cukorka -- TÉNYLEG rendben tartja a gyomrot. Gondoskodik arról, hogy jó legyen az étvágyunk, rendben folyjon az emésztésünk, ne legyen szerulásunk: -- szóval, hogy egészségesek legyünk. A PARTOLÁT nagy dobozonként egy dollárért küldi a PARTOS PATIKA, 160 SECOND AVENUE, NEW YORK, N. Y.

- 61 Dayton, O. Jozsef Maar János. 62 E. Chicago, Ind. Jozsef T. Várta István. 63 Bridgeport, Conn. Jozsef Tóth Károly. 64 Scranton, Pa. Jozsef Vajda Ferenc. 65 Cantonburg, Pa. Jozsef Dalos György. 66 Federal, Pa. Jozsef Kovács József. 67 Carroll, Pa. Jozsef Nemeth Zsigmond. 68 Portage, Pa. Jozsef Tóth Mihály. 69 Columbus, O. Jozsef Mihály János. 70 Indiana Ave. Jozsef Ulák Gyula. 71 Lakewood, N. Y. Jozsef Károly Gyula. 72 Meadow Lane. 73 Toledo, O. Jozsef Máté János. 74 Bakersfield, Pa. Jozsef Károly János. 75 Jackson, W. Va. Jozsef Káldi Gábor. 76 Harton, O. Jozsef Róthy Balint. 77 Vintonville, Pa. Jozsef Gábor József. 78 Box 261. 79 Rowley, N. J. Jozsef Deák Lajos. 80 Perth Amboy, N. J. Jozsef Dr. Dr. Nagy Lajos. 81 Kirland Place. 82 Wallingford, Conn. Jozsef Haj János. 83 Madison St. 84 Springfield, La. Jozsef Maklary László. 85 N. W. Box 7, Hammond, Ind. 86 Whiting, Ind. Jozsef János János. 87 Chicago, Ill. Jozsef Károly József. 88 Chicago, Ill. Jozsef T. Székely Sándor. 89 Charleston, Pa. Jozsef Távray János. 90 Brady Ave. 91 Bethlehem, Pa. Jozsef Mihály István. 92 Philadelphia, Pa. Jozsef Pál Gyula. 93 1517 N. Orleans St. 94 Philadelphia, Pa. Jozsef Garandi János. 95 Cleveland, O. Jozsef Borsos János. 96 Columbus Ave. 97 Dayton, Pa. Jozsef Ilar Ferenc. 98 E. 24th St. 99 St. Louis, Ill. Jozsef T. Károly József. 100 Tremley Ave. 101 Baltimore, Md. Jozsef Jakab Ferenc. 102 Broadway St. 103 Franklin, N. J. Jozsef T. Ábrám János. 104 Exped. Pa. Jozsef Bortnyik János. 105 Columbus Ave. 106 1423 Saratoga Road. 107 Leeburg, Ill. Jozsef Zvara Ágoston. 108 Box 246. 109 Philadelphia, O. Jozsef Pinky Andrew. 110 226 Dearborn Ave. 111 Monaca, Pa. Jozsef Halász László. 112 Schomaker Ave. 113 Windsor, O. Jozsef Kovács László. 114 182 Lincoln Ave. 115 Philadelphia, Pa. Jozsef Kóma János. 116 213 Willard St. 117 Philadelphia, Pa. Jozsef Péter István. 118 604. 119 Dayton, Pa. Jozsef Faján Gyula. 120 360. 121 Duquesne, O. Jozsef Urban József. 122 Box 248, Congo, O. 123 Leeburg, Ill. Jozsef Zvara Ágoston. 124 1646 E. 24th St. 125 West Detroit, Mich. Jozsef Nagy István. 126 Dearborn Ave. 127 Elrama, Pa. Jozsef Bodnár József. 128 481 Parkinon St. Monaca, Pa. 129 Monaca, Pa. Jozsef Gábor Ferenc. 130 12 Ferguson St., Pittsburgh, Pa. 131 Duquesne, Pa. Jozsef Szabó József. 132 Fern Ave. 133 Poughkeepsie, N. Y. Jozsef T. Nagy József. 134 88 Church St. 135 St. Paul, Minn. Jozsef Bics Elek. 136 1077 Colne St. 137 New York Harbor, Ind. Jozsef T. Harasanyi László, 454 E. 116th St. 138 Canton, O. Jozsef Kristóf Mihály, 2306-14th St., N. Y. 139 Chrome, N. J. Jozsef T. Csépe István. 140 Box 612, Woodbridge, N. J. 141 Newquonon, Pa. Jozsef Gulyás Ferenc. 142 Box 207. 143 Jozsef, Pa. Jozsef Kovács Mihály, Box 147. 144 Ossau, Mich. Jozsef Molnár József. 145 531 Thomas Ave. 146 North and South Tonawanda, N. Y. 147 Chicago, Ill. Jozsef Gábor Ferenc. 148 150 Uniontown, Pa. Jozsef T. Kovács Ándor. 149 114 Third St. 150 Uniontown, Pa. Jozsef T. Radáchy Sándor. 151 169 Connelville St. 152 Morgantown, W. Va. Jozsef Antal Sándor. 153 Rld, No. 7, Box 134. 154 Indiana Harbor, Ind. Jozsef Pankas József. 3319 Walling St. 155 Wyanotte, Mich. Jozsef Kocsis József. 156 833 E. West Lake St. 157 Clay Center, O. Jozsef Szabó András. 158 158. 159 Leeburg, Pa. Jozsef Karaffa Mihály. 160 Box 98. 161 Leeburg, Ill. Jozsef Szabó György. 162 160 Caropolis, Pa. Jozsef Buksa János. 163 4109 West Lake St. 164 Lancaster, W. Va. Jozsef Weibberger Jend. Box 4. 165 Chicago, Ill. Jozsef Ferenc István, Box 14. 166 Chicago, Ill. Jozsef Pozsnyak Imre. 167 4109 West Lake St. 168 164 Juliet, Ill. Jozsef Kiss Péter, 311V, Chase St. 169 Akron, O. Jozsef T. Bakay Árpád. 170 4109 West Lake St. 171 Beaver Falls, Pa. Jozsef Bece Lajos, 1648-10th Ave.

- McKEES ROCKSI ELSŐ MAGYAR MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET. Elnök Iván János, alelnök Fuzi Pál, jegyző Meszáros Lajos, pénztáros Paszkonca Sándor, p. titkár Csander Andras, leltárnok Jovanov Peter, biz. ferfi Molnar Antal, ellenőrök Gröndel Károly és Simon György, számvizsgálók Hofman Károly és Kovács József, ajtóőrök Körtary Károly, Gyulai István, zászoló-tartó Balázs János. Az egyletnek jelenleg 205 tagja van. 50 cent havi befizetést a tag betegei esetén 50 centes 50 dollar tetemesi összeg és a havi tagja van az egyletnek, anynyi dollárt, beállási díj 16 évtől 25 évig \$2.00, 25-től 35-ig \$3.00, 35-től 45-ig \$4.00. Hivatalos lap a Magyar Híradó. CANONBURGI PA. I. MAGYAR SZENT ANTAL BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET. Disznak Trilecz Bela, elnök Pecsé Gyula, alelnök Sütő István, titkár id. Kárpai János, gondnoka egylet székfő levelezés az 6 címre küldendő, a mely Box 241, Canonburg, Pa. pénztáros Galo Jozsef, jegyző Tóth Sándor, ellenőrök Sági Ferenc és Varga Károly, bizalma ferfiak Badin Mátyás és Doranczi Jozsef, beteglárogatók helyben Gulacszo Ferenc, Forgács Andras; vidéken Somogyi János zászoló-tartó a jogzhoz Fonyay Lajos és Szabó Jozsef, amerikaihoz Kárpai János és Pogor Jozsef, terem gazda Krafcsik János, ajtóőrök Badin Andras és Zsigmond Samuel. Szövetkezeti tisztviselő: elnök Sülv István és szövetkezeti ügykező Ducsay Jozsef, Box 294, ellenőr Balog Andras.

együttel, a hány tagja van egy letünknek. Tagjaink csonkulás esetében felségelyben részesülnek. Ez igazi munkáségylet s az volna kötelessége minden munkás embernek, hogy egyletünkhez csatlakozzék, ha hozzájárulni akar érdeke szíven tékszik. Bővebb felvilágosítással szivesen szolgálók. Minden egylet nélküli vagy hozzáik csatlakozni akaró munkástestvémet elvárva vagyok munkástestvémet üdvözlettel Sipsos Gyula, főtítkár, Box 420, Homer City, Pa. DUQUESNEI ELSŐ MAGYAR REFORMÁTUS EGYLET. Az egylet immár 25 év óta működik s áldásos működésével kivívta a Pittsburg-vidéki magyarság becsületét és elismerését. Huszonöt év eredményes munkája bátran ajánlhatja az egyletet mindazoknak, a kik tisztességes, jó magyar egyletben öhajtanak lenni. Az egylet úgy ferfi, mint női agokat 16 éves koruktól 45 éves korukig vesz föl s emzo szerint havi 75 cent tagsági díj ellenében 12 hétig heti 7 dollar, tovább 12 hétig heti \$3.50 heti segélyt fizet beteg tagjainak; női tagjainak szülés esetén 14 dollar segélyt ad. Tetemesi költség vagy csonkulás díj 100 dollar. Munkaképtelenné tevő betegség vagy baleset esetében tagjainak felségelyt ad. Elhalt tagjai örökösének vagy felségelyre szorulóknak tagonként 1-1 dollárt, illetve 50-50 centet fizet kivétel után. Az egyletnek anyaegete Duquesneben székél s bavi gyűléseit itt minden hó első szombatján esti 7 órakor tartja a református templom alatti helyiségében. Elnök: Kiss Lajos, pénztáros: Diószeghy István, 22 So. 7th St., levelező titkár: Végső Imre, P. O. B. 28, Duquesne, Pa. Osztályok vannak: Willock-on, Pa. (1. oszt.) Titkár: Zakány Albert, P. O. B. 62, Willock, Pa. Gyűlések minden hó 1-5 vasárnapján délután 2 órakor. McKeesport-on, Pa. (2. oszt.) Titkár: Esik Benjamin, Box 196 Rth Bank, McKeesport, Pa. Gyűlések minden hó 4-ik vasárnapján délután 1 órakor a magyar ref. templomban. Rankin-on, Pa. (3-ik oszt.) Titkár: Lovass Bertalan, 330-2nd Street, Rankin, Pa. Gyűlések minden hó 4-ik vasárnapján délután 2 órakor a 4-ik utcai Public Hallban. Broughton-ban, Pa. (4. oszt.) Titkár: JG. Szabó Ferenc, P. O. B. 4, Broughton, Pa. Gyűlései minden hó 2-ik vasárnapján délután 2 órakor az Italian Hallban. Női osztály Duquesne-ban, Pa. (7. oszt.) Titkár: U. Tóth Mariska, 1119 Goldstrom Lane, Duquesne, Pa. Gyűlések minden hó 3-ik vasárnapján este a magyar ref. templom iskolá-célelpi szándékok felvilágosítást kapnak a titkároktól vagy a gyűléseken.

Egyletek figyelmébe! S. BOZÓKY BORISKA színművésznő ajánlja magát az összes magyar egyletnek -- szavaltatok betanítására -- házi estélyek és előadások rendezésére. Mrs. B. SPRINGER 4825 Baum Boulevard PITTSBURGH, PA. Készítető tőzselei ügykezők. Tőzselei arcfaragás színtűzök a Liberty Bondokért \$50.00 és felül. Engedélyezett Tőzselei Gyönkség 309 Penn Building, 705 Penn Ave., Pittsburg, Pa. Hivatalos orák: délután 9-től délután 6-ig.

GALLINGER'S LOAN OFFICE Kiválóan zálogtárgy oleso áron. Gyémántok Órák Ékszerek Ezüst tárgyak és vágott üvegek Zene-tárgyak. Puskák -- Fényképezőgépek Kufferek Óreg hegedűk a mi specialitásunk. KOLCSONOK. GALLINGER'S 929 Liberty Ave., Pittsburg, Pa. Alapították 63 évvel ezelőtt. Köleison oleso kamatra. (okt. 3.) PRASCÁK JÁNOS A Greenfield Magyar Szalonos. A népszerűségi tanýaja. 4014 SECOND AVENUE. HUGYCSÓ bántalmáknál gyogyulást talál 24 ÓRA alatt. Minden kapszula és négy MIDY. Vizsgáljon az utazókat. INJECTION BROU Az igazi gyogyyszer. Gyors -- Hatásos -- Sikeres. FÉRFI BAJOK ELLEN. Minden gyogyszertartár. AVELLA KÉPVISELŐNK. Értesítjük AVELLA, PA. magyarságot, hogy lapunk ottani képviselője. TYUKODI ANDRAS urat biztuk meg. Ajánljuk őt ott élő honfitársaink bizalmába. a MAGYAR HIRADÓ kiadóhivatala. FIZESSEN ELŐ A „MAGYAR HIRADÓ”-RA. -- ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY TELJES ÉVRE EGY DOLLÁR 50 CENT.

AZ AMERIKAI-MAGYAR REFORMÁTUS EGYESULET. Alakult 1896-évi július hó 5-én Trentonban, N. J. Tagja lehet minden tisztességes születési vagy magyar származékú 17-évesnél fiatalabb, 16-ik életévét betöltötte és 45 évesnél nem idősebb. Kivétel nincs, hanem kor szerint megállapított hávidjaki, a melyek a következők: 15-20 éves \$0.75, 21-25 éves \$0.85, 26-30 éves \$0.90, 31-35 éves \$0.95, 36-40 éves \$1.00, 41-45 éves \$1.10, 46-50 éves \$1.15, 51-55 éves \$1.20, 56-60 éves \$1.25, 61-65 éves \$1.30, 66-70 éves \$1.35, 71-75 éves \$1.40, 76-80 éves \$1.45, 81-85 éves \$1.50, 86-90 éves \$1.55, 91-95 éves \$1.60, 96-100 éves \$1.65. Az egész életére munkaképtelenné vált tag 450 dollar felségelyben részesül. Szülés-következtében csonkulást szenvedett tag 250 dollar csonkulási segélyben részesül. Három hónapi betegsége után a tag öt dollar heti betegségeit kap egy évig. Beteg tagjai számára külön betegségező osztályt tart fenn. Ebben az osztályban azonnali betegségeiben részesülhet a tag, azonban a betegségező osztályban a tagság nem kötelező. Az olyan tagok számára, a kik gyermekeiket halálesetre kívánják biztosítani, külön gyermek-biztosítási osztályt tart fenn az Egyesület. A tag biztosíthatja a gyermekét, ha a gyermek elmuld már két éves és 16-ik életévét nem érte el. Beletéti díj 15 cent. Havi díj 15 cent. Ezert az Egyesület fizet 2-3 éves gyermek halála esetén 50 dollar, 3-16 éves gyermek halála esetén 75 dollar és 10-16 éves gyermek halála esetén 100 dollar. A 16-ik életévét betöltött gyermektartó orvosi vizsgálat után átiratit a biztosítási osztályba 25 cent önkényi díj befizetése ellenében. A biztosítási osztályba az orvosi vizsgálat folytán alkalmatlanoknak talált gyermektartók tovább is tagjai maradnak a gyermekosztálynak. Bármilyen felvilágosítást -- készséggel megad az Amerikai Magyar Református Egyesület Vezetőtestülete, a mely a következő tagokból áll: Elnök: Ifj. Koteles István, 60 Waldorf Ave., Bridgeport, Conn. Alelnök: T. Tóth Sándor, 2854-79th St. S. E. Cleveland O. Titkár-pénztáros: Molnár István, 268 Plymouth St., Toledo, O. Ellenőr: T. Borsos István, 56 Wander-

- bilt Ave., Detroit, Mich. Számvizsgálók: Papp István, 4250 Marvin Ave., S. W. Cleveland, O. Kovács Miklós György, 8815 Buckeye Road, Cleveland, Ohio, Nagy Adam, 827 South Clinton Ave., Trenton, N. J. Osztályok: 1 Bridgeport, Conn. Jozsef Szabó József, Rfd. No. 6, Fairfield, Conn. 2 Chicago, Ill. Jozsef Papp István 4250 Marvin Ave., S. W. 3 Fairfield, O. Jozsef Karsai István, Post Box 112, Fairfield, O. 4 Sydney, N. S. Canada. Jozsef Nagy Ferenc, 59 Lingan Rd. 5 Haledon, Pa. Jozsef Mészáros Andras, Box 266, Haledon, Pa. 6 Homestead, Pa. Jozsef Várbik György, 40 McFarroll Ave., Pittsburgh, Pa. 7 Philadelphia, Pa. Jozsef Pataki József, 2101 1/2 12th St. 8 Monaca, Pa. Jozsef Markotkai István, 402 Murray St. 9 Mt. Carmel, Pa. Jozsef Pástor István, 431 N. Market St. 10 St. Charles, Pa. Jozsef R. Emri Mihály, 114 Miller St. 11 New York, N. Y. Jozsef Pethő Balint, 412 B'way, N. Y. 12 Passaic, N. J. Jozsef Gy. Nemeth Marika, 54 Van Winkle Ave. 13 Pittsburgh, Pa. Jozsef T. Ifj. Kalassy Sándor, 1077 Colne St. 14 Pittsburg, Pa. Jozsef F. Nagy István, 412 B'way, N. Y. 15 So. Bend, Ind. Jozsef Idris-István, 322 Bird St. 16 St. Louis, Ill. Jozsef T. Steehy B. János, 8506 Burley Ave. 17 Dillonville, O. Jozsef Balázs Ferenc, Box 266, Dillonville, O. 18 Trenton, N. J. Jozsef Kics János, 333 Morris Ave. 19 New York, N. Y. Jozsef Komáromy Gábor, 2616 Conual St. 20 Youngstown, O. Jozsef T. Henko M. Gyula, 146 Melonine Ave. 21 Whitsett, Pa. Jozsef Varga István, Box 100, Whitsett, Pa. 22 Wilkes, Pa. Jozsef Kiss Pál, Box 4. 23 Thronon, Pa. Jozsef Kertész Péter, 404 Hickley St. 24 Westville, Pa. Jozsef Turfa Sándor, 677 Thompson St. 25 Philadelphia, Pa. Jozsef Demeter László, 179 Cider St. 26 Harrisburg, Pa. Jozsef György László, 313 Doan Court, Kingston, Pa. 27 Danmore, Pa. Jozsef Domik Pál, 406 Hickley St. 31 Lorain, O. Jozsef Fülöp István, 2088 E. 29th St. 32 New Brunswick, N. J. Jozsef Daruka István, 47 High St. 33 Newark, N. J. Jozsef Kiss János, 339 So. 6th St. 34 Lord, Md. Jozsef Bodnár Imre, Box 17, 35 Detroit, Mich. Jozsef Rókó János, 14 Burdett St. 36 Hubbard, O. Jozsef Kuthy Gerzely, Box 314. 37 Westville, Ill. Jozsef Gécy

PIROSKA.

ELBESÉLES.

IRTA PAKOTS, JÓZSEF

Piroska óvatosan, gyöngéd kézzel fölfogta a hófehér apró szoknyáját és pipiske módra lépegette át a sáros gyaloguton.

A lány riadtan nézett az új veszedelem fele s ebben a pillanatban zsupsz! belépett egy vázsel telt, nagy pocsolóvába.

Jésszus! Fölsikoltott. A sáros víz erős sugarakban fröcsöcsent sár egy pillanat alatt csunya sárfoltokkal volt tele a hófehér kontos, a pamutharisnya, minden, de minden.

Pityergő arccal, tagranyit ijedt tekintettel nézte a szegényke áldozatát a rémes pusztítást. A szoknyát, a néhai fehérhártyát, gyönyörű szoknyát, a melyről csöpögött a sár, még mindig szorosan fogta a kezében, a szájszögletén azonban lefelé görbültek, a gyermekesen fítos orra is szípgótt s csupán annak a másik veszedelemnek, a férfinak közelébe okozta, hogy sirva nem fakadt.

Ejnye, miért nem vagyok most festő? — fakadt ki magában a liciumkerítés mögött a zöldkabátos ur, miközben majd elhelyezte tekintetével a leányt. Azután egy ugrással átvette magát a kerítés és oda nyújtotta kezét a leánynak:

lentőseget, azt az ő éles vizsgálólódó szemével azonnal a maga valódi értéke szerint tudta mérlegelni.

De hűt, ravasz ember is volt Liponovszky, aki a felsővidékről került az alsó Tisza vidékre. Tönkrement felsővidéki némes, aki odahaza bocsorosok közt röstelt munkának állani, hát elment az ország másik végébe, a görbe országból a síkegyenes országba. A Gács Miklós dominiumán kezdett gazdálkodni, mint annak tisztartója.

Jól van na, nem kell azért megjárodni! — mondta most Liponovszky mosolygva a leány felé. — Amiért a liciumos gyaloguton a véletlen összehozott a földesurral, azért te nem követtél el semmi bünt. Ugyse fog sokáig erre járni az a kornyely félparaszt! — tette aztán hozzá haragos dolyffel.

Liponovszky hangja csupa irónia volt, amíg Gácsról, a gazdájáról beszélt. Ő, a némesember, a felvidéki "magnás" következetesen gunyos hangnnyomattal földesurnak nevezte az ifjú Gácsot s a mikor már nem bírt a dühével, félparaszt-nak szólította.)

Ez az érzelme Liponovszky és gazdája közt egyoldalú volt. Gács a legmesszebbmő nagyrebcsülessel viselkedett az ő tisztartója iránt. Fogalma sem volt arról az ellenszenvről, a melyet Liponovszky táplált irónyában. Különbösen is azok közé az emberek közé tartozott, a kik még havas fejjel is bizakodóan és mosolygó gyerekszemmel néznek a világra.

Minden dolog, az emberek események, még a saját életük is csak felületesen foglalkoztatták. Az alsó Tiszavidék egyik legzárkózottabb földesura volt. Az apja után huszoves fejjel került bele az oriasi dominiumba s ifjú feje nem bírta meg a nagy gazdság gondjait. A véletlen szerencséje úgy hozta magával — Gács szerencsés-

nek hitte ezt, — hogy a felsővidékről akkor kerekedett utra Liponovszky János. Gácsnak nagy bizalma támadt a tönkrement némes ur iránt s mert az tisztartónak ajánlkozott, boldog örömmel tette meg annak. Liponovszky János ezzel tényleges ura lett a birtoknak.

— Kérlek, Miklós, bizony az ideje esztendő sem a legprimább kilátásokkal kecsegtet. Az őszi buza a tavaszi elfagyás folytán nagyon megritkult. Az őszi rozstot az egér invázió rontotta meg és kellekvepp meg sem bokrósodhatott. Azonban remélhető, hogy a kalászos nem lesznek ablakosok. A tavaszi buza-val az a baj, hogy a némes talaj miatt a kello időben nem juthatott földre. A kapások a kukorica kivételével még valahogy kikelték. A kukoriciának azonban fűes. A takarmány-félék sem kecsegtetők.

Jó, jó, — vágott közbe ilyenkor színterostelkedve Gács — ne vedd magad, János! Hiszen nem tehetsz róla. Liponovszky János pedig renlétlenül folytatta: — Summa summarum, az ideje vesztésünk körülbelül negyven ezer pengő forint lesz. De törődött is vele Gács. Baráti bizalommal veregette meg a tisztartójának vállát s szinte maga kért bocsánatot tőle azért, amiért annyi vesztéséges gondot ad neki a birtokával. — Így beszéltek egymás között a gazda és tisztartója, feztelenül, bizalommal, mint két ur, akik közül az ajáréndelt volt a nagyobbik ur.

III. Gács Miklósba eze a nyár-

ron mintha valami jó szellem költözött volna, egyszerre nagyon kezdett érdeklődni a gazdaság iránt. Mikor június felé lejött, azzal toppant be a tisztartójához: — Végezzünk gyorsan, mert két nap múlva már menni akarok!

Azonban a negyednap is ott találta, sőt a következő hét is. Liponovszky nem volt ehhez hozzá szokva és bántotta, hogy a gazda naponta kilovagol a földekre, öhozza is minduntalan bekukkant, érdeklé ez is, az is. Bosszusan fakadt ki a leány elé: — Az ördög érti ezt az embert! Amit sohasem tett, most folyton itt tartja az irháját! Alighanem temiattd van ez, Piroška!

— Ugyan hogy gondolt ilyet, édesapám? — felelte egészen megritteve a leány. — Hiszen azóta sem beszéltem veled, hogy bemutakozott.

Jó, jó! Tegnap is nagyon érdeklődött irántad. Szinte szemrehányást tett nekem, a miért úgy elrejtettelek tégedet, hogy csak most fedeztet föl. És tudod-e mit válaszoltam neki? Piroška nem merte megkérdezni az apját, hogy mit választott.

Azt, — folytatta Liponovszky nagy elégtelélézzettel, — hogy az én lanyomtól ugyan vasni fog a fog! Nagyon megzavarodott erre az ipse és magyarázkodott is, hogy így meg úgy... De nekem ugyan magyarázhatott! Ilyen ember, ilyen félparaszt ne merje fölémelni a lanyomra a szemét. Amiert neki vagyona van, és nekem már nincs? Hat hiszen nek is lesz sokáig. Fene! kutyául mennek itt az állapotok. Nem adok neki két-három esztendő és a zsidóhoz vándorol az egész fekövész. Örvendjen okelme, ha elmehet a más tisztartójának, mint a hogy én tettem.

Piroska megriadva nézett e szavaknál az apjára: — Hogy mondta, édesapám? — kérdezte megsajduló szívvel. — Eluszik ez a gyönyörű birtok? Szegény ember lesz a tulajdonosából? — De bizony! Nem kerülheti el sorsát.

A leány valami különös, nyugtalanító érzés vett erőt. Félénken, de esztánt monddotta: — Ezt nem értem. Hiszen éppen édesapám feladata, hogy ezt megakadályozza.

— Még mi a fészkes micsondát nem? — tört ki a tönkrement emberből a düh. — Ha a magam tönkrejutását nem tudtam megakadályozni, majd a más-megmentésért törjem magam? — De hát édesapám fizetést kap? — Ejnye adta kisasszonya, már az apád ellen lázadsz? Értsd meg, ez a félparaszt tönkre fog jutni. Pont. Én nem leszek a hibás. Elvégre más is tönáremert már. Derékabb ember is, érdemesebb is. Így szól Liponovszky és a hangjában szinte káromorcsendült meg.

IV. Piroška lélekszakadva futott a Gács-kastély felé. A haja is összekuszálódott, a kötevények szálagja is kioldódott, úgy igyekezett. Mikor az udvarra ért, akkor ijedt csak meg attól, amit tenni akar. Remegő kézzel igazgatta meg a ruháját és simította hátra a haját. Istennem, talán mégis jobb volna visszafordulni!

De már késő volt. A földesur a kastélya tornácáról észrevette. Nagyon meglepődött, udvariasan futott a lány felé és némi izalommal kezdte: — Velem óhajit beszélni. Piroška kisasszony? — Igen, igen — rebegte a

lány elfultan és félénk aggodalommal nézett körül az udvaron. Gács fölfogta a szorongó tekintetét. — Talán tanukfól tart? — Menjünk föl a kastélyba! — Nem, nem. — riadt föl Piroška. — Elmondom itt, De... Ismét elakadt a hangja és kéréleg nézett Gácsra. A férfi mosolygva, meleg hangon biztatta: — Ugy érzem, valamit kérni akar. Parancsoljon velem. Igérem, hogy ha csak módomban lesz, teljesítem.

— Ó, igen, igen. — kapott a kijelentésen mohó örömmel, csakugyan kéni valóm van. Bizonyos, hogy a kérésem különösképp fog tetszeni. De ne kutasson az ok iránt, ne firtassa... — Ó, igérem! — Köszönöm. Most pedig... most pedig... azt kérem... küldje el a szolgálattól az apámát. — Hogyan? — Küldje el az apámát! Mi, nél előbb...

Heves, fuldokló zokogásba tört ki. A férfi meglepődve nézett rá. Mindent várt, csak erre a különös eshetőségre nem számított. Szinte önkénytelenül felelte: — Ez lehetetlen... Nem értem a dolgot... Ezt nem tehetem... A lány kétségbeesetten sirt föl: — Tegye meg... tegye meg... — De ilyet! Igazán különös! — mormolta a férfi zavartan. — Nem, nem!

A lány még egy utolsó, elszánt kísérletet tett: — Könyörögök. — Ugyan! Mar bocsásson meg... Nem tehetem! Nincs okom rá! — De van! — csattant föl

ARS

aki minden és vértisztító és vértisztító

APNI, YOMRÁT.

maszlagolják. csak utánzat Nem csoda

KELL

TÉNYLEG rendben folyjon gyünk A PARCOND AVENUE,

ny tagja van egy... káseküvet s az... hogy életünk... ha hozzátar... szívén fekszik... Minden egyet... szának esatlakoz... stestvéremet el... munkástestvéri

nyula, főtikár. Homer City, Pa.

ELSŐ MAGYAR TUS EGYLET.

amár 25 év óta... asos működésével... burgh-vidéki ma... sés és elismeré... év eredményes... ajánlhatja az... azoknak, a kik... magyar egylet... gni.

ny férfi, mint nő... koruktól 45 éves... s ezno szerint... gási díj ellené... heti 7 dollár, to... heti \$3.50 heti... beteg tagjainak;... szülés esetén 14... 1. Temetési költ... ulási díj 100 dol... ellenné tevő be... álelet esetében... gelyt ad.

ny anyagylete Du... kel s bavi gyüle... hó első szombat... or tartja a refor... alatti helyiségé...

Lajos, pénztáros: an. 22 So. 7th St., Duquesne, Pa. Gyű... Végző János, P... nesne, Pa.

nyok vannak: (1. oszt.) Titkár: ... (2. oszt.) Titkár: ... (3. oszt.) Titkár: ... (4. oszt.) Titkár: ... (5. oszt.) Titkár: ... (6. oszt.) Titkár: ... (7. oszt.) Titkár: ... (8. oszt.) Titkár: ... (9. oszt.) Titkár: ... (10. oszt.) Titkár: ...

ny 10th Mariska, 1119 Duquesne, Pa. Gyű... 3-ik vasárnapján... ref. templom iskola... zokók felvilágosítást... októl vagy a gyüle...

ny

— Adia vagy nem adia ket forintert? — hangzott a Kohn Mor-eltévesztéshehen hangja. — Szemtelenség! — méltatlankodik a másik, hogy mer oly passzusert két forintot ígerni? — Mert hogy nekem? — kikésközt a zsidó. — Mert kalkulust csináltam. Nyolc forintot hagyja, biztos hát, hogy hatert odadadja; ebből gondolom, hogy megér négy forintot és azért ígerek ere kétöt. (Egészen zsidólogika! — mosolygott Tereskey meglőve a főbört. — Pszt! Csendesen legyünk.)

Isten neki, — szót most újra a másik, am legyen hat, ha már azt gondolja, hogy hatert adom. — Nem ettem beindéket — vágott közbe Mor ur, — de tudja mit, megadom érte a negyvet, ha már kérészort a szájamon, hogy annyit ért. — Egy fillert se engedek. Olcsóbban meg nem reperiálhatom azt a lovat! — E pillanatban felhangzott messziről a tiúk hívó hangja. — Ez nekünk szól, menjünk, — mondta Sótony izgatottan. — Nem, nem, engem kíváncsinva tesz ez a párbeszéd! Nem adtam sokért, ha a fenekére láthatnak! De hopp, észrevett a zsidó. Ni, milyen ijedten hadonoz a kezével! A másik aratyi pedig fölszógtat az irigyalit! Látdot, hogy szalad az impostor!

Ejnye, ejnye! — Sohse törödj vele, Marci bátyám, — szót fenhíjázó gunyvárt Sótony. — Nem kell nekem mindent tudnod. Elég, ha én tudom. — Mit tudsz te? — Tudom, ki az a fittó ember, s mi körül forogt a beszéd. — Lehetetlen az, Miska fiám. Hát ki? — Mikulók János. — És a passzus és a löreparálás? — Azzal is tisztában vagyok, — hínegte diadal-

Nagy magyarárkas hobogott, bodrosan hullámzó kekes vásznakat eregetve a magasba, de aht éhenken duhogott a lang. Délceg fiatal nő sürtött-forgott a tüznet, krumplihit aprított, hagymát melet, huse megpaskolt, a fizekakat, tepsiiket majd kljebb huzta, majd bejelölt tola. A füsttel együtt jött az ételszag és a malhablat a ceszjes felől. — Ez a Mikulók Apóntia! — figyelmeztette a jegyző az urakat. — Ritka szépség és fölségesen föz.

Tehát szép asszony fözjtje lesz déjre. — Még csak leány, — szót közbe Blozik kántor, aki színtén ott ácsorgott a vármegyeg körül. — Jól fest messziről, — v'v'e az öreg Tereskey, — nem nézzük meg ösem? — Ha az apjához hasonlít, nem sokat érhet, — viszonza Sótony közömbösen. — Az apja nemde a kunytor, aki ide kísért bennünket? — Igen, a 'lovak repalálójá'. — Mitte messzeiség az? — Biz ez nem jó messzeiség, — mondá a jegyző, — de most már nem tzi az öreg, becsületes ember lett, vagyont szerzett és kunytorit tisztel visel. — Aztán hogy reparálta a lovakat? — érdeklődött a főbört, míg Tereskey odasettenkedett a tűzhöz, pipára gyújtani. — Az erköcsöket javította meg. Eljárt a lovasútróra minduntán. — Tehát olyan lovasútr-féle volt? — Nem vet az soha egy lovat sem, — kezdé mesélni a bört, — hanem a vásár után összeszedte azokról a lovakról a passzusokat, a melyekre nem akadt vevő. Fölhívta passzus-beváltóintézetét valamelyik laeikonyhán és nepek úgy özönlöltek hozzá, mint a zapor. Négy-öt krajcárt fizetett egyért egyért. Mert a vásár után már nincs szűksége senkinek a passzusra. — Bolond ember az! Hát neki mire kellett?

— Valóságos fiók-zerge! — suttozták a nepek, ben, kényes magatartás illet neki, pávának se jobban. — Valóságos fiók-zerge! — suttozták a nepek, amere átment. — Barab arcóbörtön keresztült verte magát a vér sötépiros szine s homloka márványan a szemöldök föltt egy parancsoló ránc ült, ami férfias jeleget adott ez érdekes ovál-arcnak, de mutatta azt is, hogy már tulhaladta az "ezer hetet." (Ezer hét kell ahhoz, amig a lohinai hideg éghajlat alatt fölserdül a leány menyekének valóra.) — Sótony élenken emelte rá fíradt tekintetét. — Ah! Elég csinos! — Azért hívtattam, fiacskám, — mondá Tereskey gyöngéden, hogy ki akarom a segítségét kérni valamiben. No, ne ijedjen meg fölünk. Nem vagyunk mi rossz emberek. Azt mondja a jegyző ur, hogy jól tud könni. — Tudok, — felelte kecses mozdulattal. — Akkor hát hozza el gyermekeim a kötöttit. Itt vannak? — Nem, othon vannak. — Majd elmegy értük a hajdu. Magának dolga van a főzés köül. — Nem, nem, — szót elháritó mozdulattal, magam szaladok el. A tüket nem találja meg más. — Aztán nincs messze, a falu szélén lakunk. — Maguk nem hurcolkodtak ki? — Nekünk közzünk van, abba nem ég be, cse-repes. — Tereskey odaintette a hajdut: — Maga elkíséri a leányasszonyt. — Aztán a fülbe sugta: — Utközben ne engedje beszélni senkivel a kötötök felől, titoknak kell maradnia. — Hanem ezzel aztán a jelenlevő hivatalos személyek kíváncsiságát csigázta föl oly magasra, hogy alig bírta kiállani az ostromot. — Föl nem foghatom, — dörögte a bíró. — El-

most a lány hangja energi-
sán. — Van!

— Hogyan? — lepődött meg
a férfi. — Ezt nem értem.

— Hallgasson ide. Az előbb
azt kívántam, hogy ne kér-
dezősködjék a különös kéré-
sem oka iránt. Most magam
állók elő vele. Hát érte meg.
Ha nem vigyáz, két-három év
mulva ez a birtok itt köröskö-
rül nem az öné. Ennek rész-
ben az apám is az oka lesz és
ön is. Az apám már tönkre-
tette önmagát, mert nem tu-
dott jól gazdálkodni. Az ön
javeival, miért tudjon jobban?
Ön pedig mintha siettetné a
romlását. Nem törődik semmi-
vel, csak a nagyvárosi mula-
tozásaival, amelyek nagyon
költségesek. Az apától tu-
dom, hogy még csak két-há-
rom év es... Hát én ezt nem
akarom! Nem akarom, hogy
az apám is hozzájáruljon a
romlásához. Érti? Ezért, ezért
kérem, küldje el az apámát...
a többi, a többi aztán az ön
dolga...

Mint egy szárnyalótt ga-
lamb, úgy vergődött az utolsó
szavaknál. A könnyek újra el-
lepték az arcát és a szeme elé
emelte a kötenyét.

Gács elképeve bámult a
lányra. Eleinte egy kissé értel-
metlenül kavargott az elméje-
ben mindaz, amit mondott, és
aztán hirtelen valami meleg,
sejtelmés érzés lobbant a szí-
vébe. Miért mondta el azt
neki a lány? Miért?

— Piroska! — túltúlt ajkára
a gondolat. — Hát maga félt
engem, félt az én sorsomat?
A léány nem felelt. Csak apja
mellén.

MAGYAR ANEKDOTAKINCS.

A hosszú lépések.

Mátray Gábor, a Nemzeti Mu-
zeum könyvtárosa, a múzeum-
épület földszintjén öt nagy szo-
bát bir: ilyen terep lakás járt
ugyanis a hivatalával. A maga-

állt ott megtörtén, boldogtala-
nul, mint a maga megteste-
sült önvalomás.

V.

Liponovszky János nagyon
jóízűen és némi fölényes guny-
nyal nevetett, mikor kéőbb,
a földesur látogatása után ma-
gára maradt a lányával.

— Nagyon buza két gyerek
vagytok, az igaz! Ilyen két
oktondi igazán csak arra való,
hogy egymás párja legyenek.
Piroska sirt a boldogságtól
és úgy esőkolgotta az apja ke-
zét.

— Ugy féltém, — szepepte
— hogy édesapám kikoszaraz-

— Volt jó dolgom! Egy
ilyen vagyons kítőző volt!
Nem ettem meszet!

Piroska esodálkozva emelte
apjára a boldogság könnyétől
fátyolos tekintetét.

— De hiszen reggel már
úgy fenyegetőzt, hogy no!
És azt is mondta, hogy köldök
lesz Miklósból!

Liponovszky János alattomos
derével nézett a lányra ártat-
lanul esodálkozó arcára és jó-
kedvűen dunnyogte:

— Csacsi, tízezer hold föld
nem uszik el olyan könnyen!
Reád pedig csak azért íesztet-
tem, hogy összeeseküdj ellenem
és így hamarabb megértsetek
egymást...

— Aztán zsörtölödvé megfeny-
gette a lányát.

— Hanem haold-ei nagyon
hamar eladtál engem!

Piroska boldog bünbánattal
rejtette el szégyenkező arcát az
apja mellén.

sétálni a négy üres szoba hős-
szaban. Erről a kedves mulat-
ságáról nem mondott volna le
a világeért sem.

Czanyuga József, a Múzeum
titkára, a tőszomszédjában la-
kott, de mint kisebb rangú tiszt
viselőnek csak két szobá-
ja volt neki. Ott szorongott né-
pes családjával. És nem egy-
szer rimázkodott Mátraynak:

— Kedves Gáborom, engedd
meg, kérlek, hogy legszélso szo-
bádat az én lakásomhoz folg-
jam. Az egész az, hogy nálam
egy ajtót företünk, nálad pedig
egyét befalaztatunk. Bizony
nem tudok hová lenni az enyé-
immel abban a két kis szobá-
ban!

— Sajnálom, tisztelt bá-
rám, valaszolta mindig Mátray
Gábor, de ezt az egyet nem en-
gedhetem meg. Szükségem van
valamennyi szobamra. Tudod:
a sétalásom miatt. Az az egyet-
len gyönyörűségem.

Mátray Gábor vitélül állotta
a hideg vizet; de a enyven lé-
gységek kutatni a német-
országi könyvtárakban és templ-
omokban. Tudni fehetett, hogy
hónapokig nem ter háza.

Ekkor Czanyuga József kap-
ta magát, komivesi hivat, aj-
tót vagat a falon, elfoglalja
Mátray ötödik szobáját és el is
falaztatja a nagyedike nyiló
ajtót. Ez az elfalazás olyan
ügyes volt, hogy észre nem ve-
hette a legelősebb szem sem.

Az öreg Mátray öszel hazer-
tér és folytani kezd az ő ked-
ves szobai sétáit. De csakha-
mar olysamit tapasztal, mint-
ha megszokott utja rövidebb
volna a rendesnél.

Mi a patvar? ...

Tudta, hogy szobáit kerek öt-
ven lépéssel mérheti végig. —
Megszámlalta sokszor. Megszá-
mlalta hát most is.

— És csak negyven volt a lé-
pés.

Ej, ez nem lehet! Bizonyo-
san rosszul számolt. Nekim-
dult tehát még egyszer, aztán
még tízszer; de a lépés csak

Régi újságíró - kompaniák
egy vasárnap este, sétatokban,
ismeretlen vendéglőbe tért be
vacsorálni.

Az étlapot tanulmányozván,
azt kértem a pincértől?

— A porkölt ugy-e deli?

— Nem, kéremassan, friss;
most este készült.

— Akkor hát, mondjon szen-
vedő hangon, nem ebetek belő-

nem akart több lenni negyven-
nél. Abszurdum!... Végre pa-
pirost, ceruzát vett elő és úgy
jártá végig rendes útját, hogy
minden lépéskor egy vonást hu-
zott a lajstromba. De a vonás
is csak negyven volt.

Ekkor rutul megjéjdt az öreg
ur. Seregeknek ura, ő valami
eddig hallatlan, esodálatos be-
tegségbe esett a lépései meg-
hosszabbodtak!

Szaladt Kovács-Sebestyénhez,
a híres orvos-professzorhoz. El-
panaszolta neki a baját. A ki-
tünő tudós maga is álmélkodva
hallotta ezt az új nyavalyát.
Megvizsgálta Mátray Gábor já-
rását, megmérte a lépteit; de
csak azt mondhatta, hogy azok
a lépések egészen rendesek,
a Mátray ur természetéhez szabot-
tak. És egyéb nyavalya nyom-
tát sem bírta föfedezni a pom
valamennyi szobamra. Tudod:
a sétalásom miatt. Az az egyet-
len gyönyörűségem.

Mátray Gábor vitélül állotta
a hideg vizet; de a enyven lé-
gységek kutatni a német-
országi könyvtárakban és templ-
omokban. Tudni fehetett, hogy
hónapokig nem ter háza.

Ekkor Czanyuga József kap-
ta magát, komivesi hivat, aj-
tót vagat a falon, elfoglalja
Mátray ötödik szobáját és el is
falaztatja a nagyedike nyiló
ajtót. Ez az elfalazás olyan
ügyes volt, hogy észre nem ve-
hette a legelősebb szem sem.

Az öreg Mátray öszel hazer-
tér és folytani kezd az ő ked-
ves szobai sétáit. De csakha-
mar olysamit tapasztal, mint-
ha megszokott utja rövidebb
volna a rendesnél.

Mi a patvar? ...

Tudta, hogy szobáit kerek öt-
ven lépéssel mérheti végig. —
Megszámlalta sokszor. Megszá-
mlalta hát most is.

— És csak negyven volt a lé-
pés.

Ej, ez nem lehet! Bizonyo-
san rosszul számolt. Nekim-
dult tehát még egyszer, aztán
még tízszer; de a lépés csak

Régi újságíró - kompaniák
egy vasárnap este, sétatokban,
ismeretlen vendéglőbe tért be
vacsorálni.

Az étlapot tanulmányozván,
azt kértem a pincértől?

— A porkölt ugy-e deli?

— Nem, kéremassan, friss;
most este készült.

— Akkor hát, mondjon szen-
vedő hangon, nem ebetek belő-

le. Mert nekem valami furesa
gyomorbagom van; az orvos
meghagyta, hogy friss porkölt-
tet sohase egyek, hanem csak
olyat, ami legalább is délről ma-
radt. Ugyan, kérem, tudakozód-
jék a konyhán: nem akadna-e
véletlenül valami kis maradék
porkölt? Mert, mondok, nekem
friss porköltet a világeért sem
szabad ennem.

Sajnálom, nagysád, szól a
pincér bánatosan, de maradék
nincs az egész házban;
csakis frissel szolgálhatok.

Akkor hát hozzon nekem
egy porcót, burgonyával! kiál-
tottam diadalmas hangon.

S a fiuk harsogó kacagása
tisztelt meg fényes ötletemet.

De a pincér, távozóban, moso-
lyogva legyint egyet asztalken-
dőjevel és visszaszólt:

— Öreg pincér vagyok én,
kéremassan!

Az akasztott ember kötele.

Zsiga bácsiról jegyzik föl a
következő anekdotát, noha föl-
jegyezték már a 18-ik század-
ban is, hol francia, hol angol
kartyásokról.

Szegény Zsiga bácsi egy éj-
szaka elferbltze a kaszinóban
vagyonának legutolsó romjait,
söt legutolsó forintját is. Két-
ségebesetten rohant haza és zo-
nika felkötötte magát.

Amde a kötél elszakadt és
Zsiga bácsi, mikor egynehány
perc múlva magához tért, azon-
vette magát észre, hogy kívül a
földön három arany is he-
ver. Tudniillik három sárca esik-
köt felelt a lajbjia zsebében va-
lahogyan. Sz ez a kis kincs most,
estében, kihullott a szönyegre!

Három arany? szóltott ma-
gában Zsiga bácsi! És akasztott
ember kötele? Azért is élni fő-
gok!

— És visszasietett drágasággal-
val: az arannyal meg a sze-
rengőshöz kötéssel a kaszinóba.
Mire a nap fölkel, Zsiga bácsi-
nak a feje sem fájt; csak a tya-
ka egy kicsit; ott a hol a kö-

Gróf Erdődy Sándorról

Gróf Erdődy Sándor a negy-
venes évek elején Münchenben
bejáratos volt egy hercegnő
szalonjába.

A vendégek egyikét, báró
Heym bajor lovás kapitányt
bántotta, hogy a háziasszony
küntető szivességgel fogadja
a magyar gróft. Elkézdte hát
beeszmélni a magyar nemze-
tet.

Erdődy gróf másnap kihívta
életre-halálra.

tél megszorította. De azért nem
haragudott a derék költre; hi-
csen az tette őt urrá, az ismer-
tes babonánál fogva.

A császár nagyanyja.

Jókai 1873-ban egy humoresz-
ket olvasott fel, melyben emli-
tődik az az 50-es évekbeli bécsi
anekdota, mikor japáni követ-
ség jár a búrban és hivatalos
az udvari ebédre is. Az asztal-
főn az ifju uralkodó ül, jobb-
ján pedig az öreg Scitovszky
herceg-prímás, teljes bíboros
diszében. A japáni követtség fe-
je mindennel meg volt eléged-
ve; csak azon ütözött meg,
hogy a fiatal császárnak mi-
ként adhattak ilyen öreg fele-
séget. A primást ugyanis asz-
szonyának nézte.

Haynald kalocsai érsek, ki vé-
gig hallgatta Jókai felolvasását,
később azt mondta: igaz, hogy
ez az anekdota megtörtént,
csak hogy egy kicsit másként.

Az asztalfőn ugyanis a csá-
szár, jobbján Zsófia főherceg-
asszonyt ült, balján pedig a her-
ceg-prímás.

A japáni küldöttek fejét ti-
tokban azt kérdezte a minisz-
terelnöktől:

— Ki az a tisztas asszony
jobb oldalt?

— Ó felsége édes anyja.

— No akkor, folytatta a ja-
páni, a másikat már nem is
kérdem; arról látom, hogy az
meg a nagyanyja.

Gróf Erdődy Sándorról

Gróf Erdődy Sándor a negy-
venes évek elején Münchenben
bejáratos volt egy hercegnő
szalonjába.

A vendégek egyikét, báró
Heym bajor lovás kapitányt
bántotta, hogy a háziasszony
küntető szivességgel fogadja
a magyar gróft. Elkézdte hát
beeszmélni a magyar nemze-
tet.

Erdődy gróf másnap kihívta
életre-halálra.

— Ha személyemet sértette
volna, válaszolta Erdődy, a he-
cegnő kérésére meg tudnék ne-
ki bocsátani; de mivel hazám
gyalázta, életével kell lakolnia,
még ha saját királyném rimán-
kodnék is az életéért.

S valóban az életével lakolt
a bajor kapitány; belehalt a
párhajban kapott sebébe.

A magyar paraszt esze.

Az öreg gróf Károlyi István
Bécs főúri körében egyszer azt
állította, hogy nincs okosabb a
magyar parasztnál, mert az min-
denre tud talpraesett feleletet
adni. Hivatkozott épp a császár
városban járó vásárhelyi jobba-
gyaira.

— Fogadás történt s próbát tet-
tek.

Az alföldi gazdáknak megmu-
togatták Bécs minden kincsét,
látványlót, s aztán a legoko-
sabbtól megkérdezték: mondja
meg, mennyire becsüli azt, amit
látott?

A paraszt elgondolkozott, az-
tán egy kisvártatva így felelt:

— Azt már bajos megmon-
dani; de azt hiszem, megérhet
annyt, mint nálunk egy májusi
országos eső.

Mindenki felkiáltott, hogy a
gróf megnyerte a fogadást.

Az egyetértés.

Egyszer Déván küldöttséget
fogadott a király. Mint nemze-
tiségi vidéken szokta, megker-
dezte az uralkodó egy Rőcze
nevű embertől:

Milyen az egyetértés?

Rőcze barátunk nyomban ki-
vágta a feleletet:

— Jaj, fősleges uram, amióta
a Zsuzsi meghalt, azóta ott
nem lehet 'se enni, se inni.

Tudniillik Déván egy "Egyet-
értés" nevű vendéglő volt.

Fizessen elő a MAGYAR HIRADÓRA, előfizetési ára: egy évre \$1.50.

nyosan és egyszerűen elő öreg
tudós nem igen tudta hasznát
venni ennyi szobának; hiszen
csak egyben lakott és nem is
butoroztatott be többet annál
az egynél. De szeretete végignyit
ni az ajtókat és órák hosszág

kat gyurtak pépes sárból s meggyukaszva odavá-
gostak a deszkához, hozzákaltam a varázsigét:
"Nagyot szóln, mint a beszélgető harang; vagy
meg annál nagyobb!" A krumpliszárak zold gom-
bát fölsoztartak veszőikre: "Szállj sebesen gonboos
ka, mint az olomgyölcsekk!" Es az szállt is nekik
sebesen. Jól tudták vele banni a betyárok!

A szakszokban, a hol a fa fahoz osik apró feher
csomókot himbuznak a levegőben; nagyon messzi-
ről olyanok, mint roppló fehér ludak. Ez meg csak
az izazi tündér falat! Két fanak az iznos gallyához
egy-egy feher abroszt kötöznek s abba rakják a cse-
csomókat. Míg az anyuk kapál, a kis jószágok na-
gyon jól megvannak ott az árnyékban. A falvelek
álható dalt susognak nekik, a szel pedig, mely a
gallyakat megrázza, jó posztionka, azokkal egy-
szerte az ó csepp fészketet is szeliden mozgatja.

Ha úgy egyszer ideleopokodnek valaki s öz-
sze-vissza cserélgedne a pinyókat, akkire senki
se vigyáz. Iszemem beh nagy gallybát csinálhatni!
A kutyhók többnyire úresen állottak, csak egy-
egy gyerek vigyázott a holmira.

Hol vannak az emberek? — kérde egy ház-
örző suliandó! Tereskegy nagy bizalmasan. Ilyenek-
ben volt ő mesier.

Bizonv széleslőtoltak. Az anyám a részeken
gyútt, az anygom a malomban öröket, az apám pe-
dig a törvény ele ment, ahol a gyujtógatófó keresik.
Felelte a fu eremesen.

No és mit halottál, megfahálják?
— Dehogyn találd! Hogy, azt mondják, nem
tudnak azok az urak semmit. Addig nem is mennek
semmire, míg az öreg Hrobáktól nem kérnek tana-
csot.

— Ez aztán gyönyörtü bók nekünk, kedves bá-
tyám uram.

Hinn? — Nem tesz semmit!... Hát megáll!
csak fickó, mond meg nekem, ki az a Hrobák.

— No, az még nem kor! — szolt közbe a jegy-
ző, gyanams nézegetve az öreget.
— Ehh, ugy értem, hogy már tizenhat eszten-
dó óta valdom magamat ennyink. Engem már nem
hajtanak a gerjedatnek. En, faldalom, már csak
azért mentem a tűzhöz, hogy hivatalosan beszéljek
a leányval.

Hivatalosan? — nevettek emezek. — Jó kö-
pönyeg az a "hivatalosság!"
— Trefán kivül. De nem szóhatam vele, mert
sok ott a szemfüles kukta.

Hát mit akartál vele beszélni? — kérde ki-
vancsian a főbíró.

Meg akartam tőle kérdezni: tud-e kölni?
— Erre aztan meg jobban mosolygott mindenki.
Ugy állik az, ha a szolgábró ur humorizál.

Vizonyt kölni bizonyosan tud, ha azt
akarsz. — jegyzé meg Sótony.

De csakhamar jött bizonytalannul lépkedve,
nagy fekeke szemel, a melyeken demoni tűz villo-
gott, lesitive; a himzett feher szakácskát lekap-
csolta ütözben és a gömbölyü karjára csapta há-
nyagul, mint a hogy az uridának viszik nagyken-
dőtűket.

Hosszu szoknyát visel, nem térdig érő, mint
a parasztnok; a haja sem volt varkocsa leeresztve,
hanem mestereimbensen koszorúnak fonva a feji
körül. Déleég, vékony terméte imbolygott járás köz-

— Nos, milyenek taláta a tekintetes ur? —
Ugy-e szép léány?
— Becses kis kutya. — Hja, ha fiatalabb volnék,
nyelvével csettentet. — Hány éves vagy öreg? — faggatta a főbíró.
— Makkacs negyvenes.

— A környék tele van lokóttakkal, kérem alá-
san, akik szebbnél-szebb csikókat szereznek. Erre
a szenvedélyre alapította Mikulik uram a keresetét,
mert ugy tessék venni, hogy a passzus nélkül lovat
jóraváló ember meg nem veszi és ha megveszi is,
potom azt dob érte a tolvajoknak, de ha bizonyosság
van hozzá, akkor a lo hitele meg van reparálva s
hatszorosan nyer árban.

Ah! Kezdem érteni egy kicsit, — kiáltott
fő Sótony kerekre nyitott szemekkel.

A tolvajok tehát eljártak Mikulikhoz, s ő
megnévén a lovat, kikereste nagy vasas ládájából
a hozzá illó passzust, amint vagy pej volt vagy
szürke. Talált annyi ezer közül mindenikre. A lo-
kótó kifizette az öt forintot s legott becsületés sze-
reznényévé lett a loptott lo. Azokért az okmányok-
ért pedig, a melyek "különös ismertető jelek"-re is
ráillettek, elkért tíz-husz frontot is. De aztán föl-
adta valaki a bíróságnak... éppen a provizórium
volt akkor.

Természetesen börtönbe került?
— Nem biz az! Kivágta magát valahogy.
— Hogyan? A törvény nem büntette meg?
— Az akkor maga is loptott lovon ült!
— No ez érdekes! — kiáltott föl Sótony ámul-
va. — De mi lett a sok összegyűjtött passzussal?
— Azokat később a bíróság mégis legfoglalta.
Azóta pedig egészen megjavult Mikulik uram. Most
legalább semmi se hallatszik ellene.